

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av konventioner om gemensam växellag med mera och antagande av förslag till ny växellag.

Genom en den 11 december 1931 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 2, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, *dels* äskat riksdagens godkännande av vid propositionen fogade den 7 juni 1930 undertecknade konventioner jämte bilagor, protokoll och slutakt, nämligen konvention om gemensam växellag, konvention för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område och konvention rörande stämpel å växlar, förstnämnda konvention med de i statsrådsprotokollet den 11 december 1931 angivna förbehåll, *dels ock* föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till växellag.

Konventionstexterna, vilka äro avfattade på franska och engelska språken, hava nedan intagits i den vid propositionen fogade svenska översättningen, därvid utskottet i fråga om originaltexterna får hänvisa till propositionen. Lagförslaget har den lydelse, som nedan omförmäles.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för konventionerna och lagförslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till de protokoll, som bilagts propositionen.

Med hänsyn till växelns betydelse för den internationella handeln gjorde sig redan tidigt behovet av överensstämmelse mellan de olika ländernas växellagstiftning gällande.

I Norden tillgodosågs detta behov år 1880 i så måtto, som nämnda år Sverige, Norge och Danmark antogo i allt väsentligt lika lydande växellagar. Dessa lagar ansluta sig nära till den tyska växelordningen, vilken även tagits till förebild i ett flertal andra länder, och ingå följaktligen såsom led i den stora grupp av växellagar, som med ett gemensamt namn betecknas såsom den tyska.

De skandinaviska växellagarna.

Förutom den tyska gruppen plägar man urskilja den franska och den anglosachsiska, vilka var för sig förete betydelsefulla olikheter.

Haag-konferenserna och Genève-konferensen. Strävandena att åstadkomma ett närmande mellan dessa olika grupper ledde åren 1910 och 1912 till sammankallandet av två internationella konferenser i Haag, vid vilka jämväl de skandinaviska staterna voro företrädde.

De då påbörjade arbetena återupptogs efter världskrigets slut under Nationernas förbunds ledning.

Efter vissa förberedande arbeten sammanträdde år 1930 en ny växelrättskonferens i Genève. I denna deltog ombud för 32 stater, varjämte för regeringen i Nordamerikas Förenta Stater tillstädeskom en observatör. Sverige företrädde av dåvarande presidenten friherre E. Marks von Würtemberg och lagberedningens dåvarande ordförande, numera presidenten B. Ekeberg. I den vid konferensen utsedda redaktionskommittén insattes presidenten Ekeberg.

Konferensens arbeten ledde till undertecknandet av de tre nu föreliggande konventionerna, konventionen om gemensam växellag, konventionen för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område och konventionen rörande stämpel å växlar, jämte protokoll och slutakt.

De två först nämnda konventionerna undertecknades av 26 stater, nämligen Tyskland, Österrike, Belgien, Brasilien, Columbia, Danmark, Danzig, Ecuador, Spanien, Finland, Frankrike, Grekland, Ungern, Italien, Japan, Luxemburg, Norge, Nederländerna, Peru, Polen, Portugal, Sverige, Schweiz, Tjeckoslovakien, Turkiet och Jugoslavien. Konventionen rörande stämpel å växlar undertecknades av samma stater med undantag av Grekland samt dessutom av Storbritannien. Representanterna för sistnämnda stat och Nordamerikas Förenta Stater förklarade sig däremot ej vara i tillfälle att underteckna konventionen om gemensam växellag och konventionen om lagkonflikter men uttalade sympatier för tanken på åstadkommande av ökad likformighet mellan växellagar av icke anglosachsisk typ.

De nordiska staternas ombud stodo såväl under förberedelserna för konferensen som under konferensens gång i oavbrutet samarbete och funno sig i de flesta fall kunna intaga samma ställning till de föreliggande spörsmålen.

Konventionerna. *Konventionen om gemensam växellag* innebär förpliktelser för signatärstaterna att var för sig införa — antingen i någondera av de ursprungliga konventionstexterna (fransk eller engelsk) eller på det eller de egna språken — den å konferensen antagna gemensamma växellagen, vilken utgör bilaga I till konventionen. Emellertid kunna enligt bestämmelse i konventionen de särskilda staterna i de undantagsfall, som äro angivna i en till konventionen fogad bilaga II, vidtaga avvikelser från den i bilaga I intagna lagtexten.

I allmänhet skola dessa avvikelser angivas redan vid ratifikationen. I några fall har det emellertid ansetts möjligt och lämpligt att lämna signatärstaterna öppet att även efter ratifikationen frångå lagen, dock först sedan viss angiven tid förflutit efter det den tillämnade avvikelsern anmälts hos Nationernas förbund. I ett par fall — nämligen när det gäller lagens bestämmelser om effek-

tiv betalning i främmande mynt och tid för växels betalning eller för väckande av återgångskrav — har det till och med medgivits signatärstat att i trängande fall omedelbart, efter anmälan, vidtaga avvikelse från lagen.

Förutom nämnda avvikelser från den gemensamma texten omnämnas i konventionens bilaga II olikheter, som äro att motse i följd därav, att åtskilliga växelspörsmål avsiktligt förbigåtts i den gemensamma växellagen och alltså, utan hinder av konventionen, kunna av varje signatärstat regleras efter gottfinnande. Viktigast bland hithörande spörsmål äro de, som gälla det bakom växeln liggande rättsförhållandet (växelinnehavarens rätt till 'täckningen' eller till utbekommande av obehörig vinst, som kan för växelgäldenär uppstå vid växelrättens upphörande).

Utanför den gemensamma lagstiftningens område falla även vissa till växelrätten hörande frågor, som ej uttryckligen blivit i bilaga II undantagna, framför allt frågorna om förfarandet vid växelprotest och om rättegång i växelmål.

Ratifikation av konventionen skall äga rum före den 1 september 1932. Konventionens ikraftträdande är beroende av att den ratificeras av minst sju stater och bland dem tre, som äro ständiga medlemmar av Nationernas förbunds råd.

Först när två år förflutit från det konventionen trätt i kraft beträffande en viss signatärstat, kan i allmänhet uppsägning från denna stats sida ifrågakomma. I trängande fall kan dock uppsägning äga rum även tidigare.

Konventionen för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område meddelar, såsom dess rubrik ger vid handen, vissa regler för bestämmande av vilken lag i internationella förhållanden skall, signatärstaterna emellan, äga tillämpning å växlar.

Konventionen rörande stämpel å växlar slutligen har ej annat syfte än avskaffande av den i England och åtskilliga andra länder gällande regeln om ogiltighet av växel, som ej är belagd med stadgad stämpel.

I fråga om ratifikation, ikraftträdande och uppsägning innehålla de båda sist nämnda konventionerna enahanda bestämmelser som konventionen om gemensam växellag; dock sakna de motsvarighet till huvudkonventionens bestämmelse om rätt att i trängande fall verkställa uppsägning utan iakttagande av den vanliga uppsägningstiden.

Förslaget till växellag har utarbetats av Sveriges delegerade vid Genèvekonferensen, varvid överläggningar ägt rum med representanter för bankväsendet och näringslivet och med ombud för de nordiska grannländerna. *Förslaget till växellag.*

Det nordiska samarbetet har lett till vittgående överensstämmelse mellan de nordiska förslagen. Sälunda har full enighet uppnåtts i fråga om de nordiska staternas ställning såväl till de punkter, i vilka enligt växellagskonventionens bilaga II avvikelse från den i Genève antagna texten kan äga rum, som ock, bortsett från något föga betydande undantag, till de spörsmål inom den materiella växelrättens område, som nyssnämnda text lämnar öppna. Beträffande de internationellt-privaträttsliga reglerna har man enats om att inarbeta dem i själva växellagen, därvid de funnits böra gälla i förhållande till

främmande rätt överhuvud och icke allenast i förhållande till rätten i de stater, som ansluta sig till konventionen om lagkonflikter. Även i fråga om bestämmelserna om protestförfarandet och om växelprocess har ett visst närmande mellan de nordiska länderna ägt rum, ehuru, liksom hittills, full överensstämmelse varit utesluten redan på grund av organisatoriska förhållanden.

I språkligt hänseende står det svenska förslaget så nära de tre övriga, som omständigheterna medgivit.

Förslaget till växellag är uppdelat i fyra avdelningar.

Den *första* och den *andra* avdelningen utgöra en översättning av den i växelagskonventionens bilaga I upptagna gemensamma växellagen med de sakliga avvikelser, som betingas därav, att vissa av de i konventionens bilaga II medgivna förbehållen begagnats och att vissa bestämmelser tillagts rörande ämnen, som icke reglerats av konventionen.

Rörande den utsträckning, i vilken växelagskonventionens bilaga II kommit till användning, innehåller statsrådsprotokollet den 11 december 1931 följande:

Med stöd av växelagskonventionens bilaga II art. 10 har i förslagets 43 och 44 §§ ackordsförhandling utan konkurs likställts med konkurs såsom grund för anställande av återgångstalan redan före växels förfallotid. Det i bilaga II art. 14 lämnade medgivandet att vid återgångstalan tillerkänna växelborgenär rätt till växelprovision har föranlett, att i förslagets 48 och 49 §§ upptagits gällande rätts bestämmelser om växelprovision. I 74 § har, med stöd av bilaga II art. 15, upptagits bestämmelsen i gällande växelags § 93 om utgivande av obehörig vinst. Med hänsyn till bilaga II art. 17 hava i 71 § angivits de omständigheter, som medföra avbrott av växelpreskription. —

Slutligen har i 73 § upptagits en bestämmelse motsvarande §§ 73 och 74 i gällande växellag rörande förkomna växlar, ett ämne, som helt lämnats utanför växelagskonventionen. För att bereda plats åt de föreslagna 73 och 74 §§ hava Genève-textens art. 72—74 sammanförts i förslagets 72 §.

I *tredje* avdelningen hava upptagits bestämmelserna i konventionen om lagkonflikter art. 2—9. Från gällande växelags promulgationsförordning § 5 mom. 8 har upptagits bestämmelsen i 87 §, vilken saknar motsvarighet i konventionen.

Förslagets *fjärde* avdelning innehåller bestämmelser om protest och om rättgång i växelmål.

Den internationella karaktären av de texter, som ligga till grund för växelagsförslaget, har medfört, att förslaget i åtskilliga hänseenden avviker från gällande rätt. I huvudsak hava emellertid de principer, vilka kommit till uttryck i de nordiska växellagarna och övriga lagar, som liksom dessa utformats med den tyska växelordningen såsom förebild, vunnit beaktande vid växelrättskonferenserna. Förefintliga avvikelser hänföra sig därför till frågor av mera sekundär betydelse. I det utskottet i övrigt hänvisar till propositionen, torde utskottet få inskränka sig till att här framhålla allenast följande skiljaktigheter:

Enligt förslaget skall en växel, som drages å utställaren själv, falla under bestämmelserna om dragna växlar, medan enligt växellagens § 2 en dylik växel är att likställa med en egen växel, d. v. s. en växel, vars infriande utställaren åtagit sig utan att i växeln beteckna sig såsom trassat.

I förslaget saknas vidare motsvarighet till den i växellagens § 18 upptagna bestämmelsen om skyldighet att i visst fall uppvisa domicilierad växel till godkännande och föreskriften i växellagens § 43 om förlust av växelrätt även mot godkännaren vid försummelse att hos domiciliaten uppvisa växeln och protestera för utebliven betalning.

Beträffande verkan av att växelsumman utsatts såväl i bokstäver som i siffror men till olika belopp skiljer sig den föreslagna 6 § från växellagens § 6 därutinnan, att icke den minsta utan den i bokstäver utsatta summan skall gälla. Av en jämförelse mellan den föreslagna paragrafens första och andra stycke torde framgå, att denna regel skall gälla, även om växelsumman utsatts en gång i bokstäver och flera gånger i siffror.

Det i växellagens § 7 stadgade förbudet att i växel utfästa ränta har i förslagets 5 § uppgivits så vitt angår växlar, som lyda på betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet.

Rörande pantsättning av växlar hava i 19 § föreslagits särskilda bestämmelser.

Utställaren eller överlåtaren av växel skall, enligt den föreslagna 22 §, äga föreskriva dess uppvisande till godkännande. Enligt samma paragraf äger vidare utställaren i viss utsträckning förbjuda, att växeln uppvisas till godkännande. Med sistnämnda bestämmelse bör jämföras förslagets 9 §, enligt vilken utställaren äger fritaga sig från ansvarighet för växelns godkännande.

Beträffande växelinnehavares återgångstalan skilja sig förslagets 43 och 48 §§ från gällande rätt framför allt därutinnan, att innehavaren vid acceptantens före förfalldagen inträffade obestånd äger att i återgångsväg omedelbart kräva växelns infriande, medan han enligt växellagens § 30 i första hand endast äger fordra ställande av säkerhet.

Har i anledning av obeståndet beslut meddelats om öppnande av konkurs eller inledande av ackordsförhandling, skall vidare enligt förslagets 44 §, sista stycket, upptagande av protest icke vara erforderligt för rätt att anställa återgångstalan.

Verkan av den växelklausul, som avser bortfallande av protest vid uteblivet godkännande eller bristande betalning ('utan protest', 'utan kostnad') är enligt den föreslagna 46 § delvis en annan än enligt § 42 i gällande växel-lag. Medan för närvarande klausulen allenast medför avstående från kravet på att den bristande betalningen skall konstateras genom protest men lämnar öppet åt växelinnehavaren att likväl upptaga protest och låta protestkostnaden ingå i återgångskravet, skall enligt den nya texten klausulen, för så vitt den härrör från utställaren, hava karaktären av en uppfordran till växelinnehavaren att avhålla sig från protest vid äventyr att själv få vidkännas protestkostnaden.

Bestämmelserna i förslagets 54 § om force majeure innebära i förhållande till växellagens § 92 framför allt den betydelsefulla nyheten, att en växelinne-

havare, som under mer än trettio dagar av force majeure varit förhindrad att uppvisa eller protestera växeln, må göra gällande återgångskrav, utan att uppvisande eller protest föregått.

Gällande rätts regler om preskriptionsavbrott hava i den föreslagna 71 § kompletterats i åtskilliga avseenden, bland annat beträffande frågan om verkan av utrikes företagna åtgärder för preskriptionens avbrytande.

De nya bestämmelserna om lagkonflikter äro i flera avseenden fullständigare än de nu gällande. Särskilt må i denna del framhållas, att i den föreslagna 81 § uppställts regler för bestämmande av växelförpliktelses rättsverkningar i internationella förhållanden, och att jämlikt 82 § tiden för anställande av återgångstalan skall i förhållande till samtliga växelgäldenärer bestämmas enligt en och samma lag, nämligen lagen i den stat, där växel utställts.

Beträffande förfarandet vid upptagande av protest förtjänar anmärkas, att bestämmelsen i växellagens promulgationslag § 4, att vittne skall närvara vid protestförrättningen, icke upptagits i förslaget. Anledningen härtill har väsentligen varit en önskan att nedbringa protestkostnaderna.

Förslaget har tillstyrkts av lagrådet, vars yttrande i övrigt föranlett vissa smärre jämkningar i lagtexten.

Utskottet. Genom de föreliggande konventionerna har ett betydelsefullt steg tagits för förverkligande av önskemålet om enhetliga lagbestämmelser på växelrättens område. Därest konventionerna ratificeras av signatarstaterna, kommer på förevarande område i huvudsak rättsgemenskap att råda mellan flertalet av de stater, vilkas växellagar tillhöra den tyska och den franska gruppen, och även i förhållande till den anglosachsiska rätten skulle i vissa punkter ett närmande komma till stånd. De praktiska fördelar, som härigenom stå att vinna, torde ligga i öppen dag. Då vidare det lagförslag, som utarbetats för möjliggörande av Sveriges ratifikation av konventionerna, synes utskottet väl förenligt med svenska rättsgrundsatser och det därjämte innebär ett utbyggnad av den rättsgemenskap, som på detta område består mellan de skandinaviska staterna, finner utskottet avgörande skäl tala för bifall till propositionen.

Härvid förutsätter utskottet, att angelägenheten av att bevara den skandinaviska rättsgemenskapen kommer att beaktas jämväl vid bestämmande av tidpunkten för konventionernas ratifikation och den nya växellagens utfärdande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med bifall till propositionen, måtte godkänna nedan intagna konventioner jämte bilagor, protokoll och slutakt, nämligen konvention om gemensam växellag, konvention för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område och konvention rörande stämpel å växlar, förstnämnda konvention med de i statsrådsprotokollet den 11 december 1931 angivna förbehåll:

(Svensk översättning.)

Konvention om gemensam växellag.

som finna önskvärt att förebygga de svårigheter, som följa av skiljaktigheter i lagstiftningen mellan de länder, i vilka växlar äro i omlopp, och att därigenom åstadkomma ökad säkerhet och snabbhet i de internationella handelsförbindelserna, hava till sina befullmäktigade ombud utsett:

vilka, efter att hava meddelat varandra sina behörigen avfattade fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel I.

De höga kontraherande parterna förbinda sig att envar på sitt område införa, antingen i endera av originaltexterna eller på sitt eller sina egna språk, den gemensamma lag, som innefattas i bilaga I till denna konvention.

Denna förpliktelse kan förknippas med de förbehåll, som en part kan komma att tillkännagiva vid tidpunkten för sin ratifikation eller anslutning. Sådana förbehåll måste väljas bland dem, som omnämnas i bilaga II till denna konvention.

De förbehåll, som avses i artiklarna 8, 12 och 18 av bilagan II, kunna dock göras även efter ratifikation eller anslutning, under förutsättning att de tillkännagivas för Nationernas förbunds generalsekreterare, vilken har att ofördröjligen meddela förbehållen i deras ordagranna lydelse åt de förbundsmedlemmar och utom förbundet stående stater, som ratificerat förevarande konvention eller anslutit sig till denna. Sålunda tillkomna förbehåll medföra ej verkan förr än på nittonde dagen efter den, då generalsekreteraren mottagit förenämnda tillkännagivande.

I trängande fall kan envar av de höga kontraherande parterna efter ratifikation eller anslutning göra bruk av förbehåll, som avses i art. 7 eller 22 av bilagan II. I sådant fall bör denna part utan dröjsmål avlåta tillkännagivande om förbehållet direkt till envar annan av de kontraherande parterna och till Nationernas förbunds generalsekreterare. Verkan av dylikt tillkännagivande inträder två dagar efter dess mottagande av de höga kontraherande parterna.

Artikel II.

Den gemensamma lagen skall icke inom området för någon av de höga kontraherande staterna äga tillämpning å dragna eller egna växlar, som tillkommit innan förevarande konvention trätt i kraft.

Artikel III.

Förevarande konvention, vars franska och engelska text äga samma vitsord, skall betecknas såsom tillkommen denna dag.

Den må även senare, intill den 6 september 1930, undertecknas för varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat.

Artikel IV.

Förevarande konvention skall ratificeras.

Ratifikationsinstrumenten skola före den 1 september 1932 deponeras hos Nationernas förbunds generalsekreterare, vilken har att om mottagandet ofördröjligen underrätta alla förbundsmedlemmar och alla utom förbundet stående stater, som deltaga i konventionen.

Artikel V.

Från och med den 6 september 1930 kan varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat ansluta sig till konventionen.

Anslutning kommer till stånd genom en till förbundets generalsekreterare avlåten förklaring, som deponeras i sekretariatets arkiv.

Generalsekreteraren har att om depositionen ofördröjligen underrätta alla dem, som undertecknat denna konvention eller anslutit sig till densamma.

Artikel VI.

Denna konvention träder icke i kraft förr än den vunnit ratifikation eller anslutning av sju medlemmar av Nationernas förbund eller andra stater; och böra bland dessa sju förekomma tre förbundsmedlemmar, som äro ständigt företrädade i förbundets råd.

Tidpunkten för ikraftträdandet är nittionde dagen efter den, då Nationernas förbunds generalsekreterare mottagit den sjunde ratifikationen eller förklaringen om anslutning, som avses i första stycket av denna artikel.

Vid meddelande av sådan underrättelse, som avses i art. IV och V, skall generalsekreteraren särskilt konstatera, att det antal ratifikationer och förklaringar om anslutning, som avses i första stycket av förevarande artikel, uppnåtts.

Artikel VII.

Varje ratifikation eller förklaring om anslutning, som kommit till stånd efter det konventionen, på sätt i art. VI avses, trätt i kraft, medför verkan från och med nittionde dagen från den dag den mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Artikel VIII.

Bortsett från trängande fall kan denna konvention ej uppsägas före utgången av två år, räknat från den dag, då konventionen trätt i kraft för den medlem av Nationernas förbund eller den utom förbundet stående stat, som vill upp-

säga. Verkan av uppsägningen inträder från och med nittionde dagen efter den, då generalsekreteraren mottagit det till honom ställda meddelandet.

Varje uppsägning skall av generalsekreteraren ofördröjligen meddelas alla övriga höga kontraherande parter.

I trängande fall har den höga kontraherande part, som företager uppsägning, att utan dröjsmål avlåta tillkännagivande därom omedelbart till envar annan av de höga kontraherande parterna. Verkan av sådan uppsägning inträder två dagar efter det dessa höga kontraherande parter mottagit tillkännagivandet. Den höga kontraherande part, som uppsäger under dylika omständigheter, skall ävenledes underrätta Nationernas förbunds generalsekreterare om sitt beslut.

Uppsägning äger verkan allenast såvitt angår den höga kontraherande part, å vars vägnar den kommit till stånd.

Artikel IX.

Varje medlem av Nationernas förbund och varje utom förbundet stående stat, i fråga om vilken denna konvention äger giltighet, kan, när fyra år förflutit från konventionens ikraftträdande, hänvända sig till Nationernas förbunds generalsekreterare med yrkande om revision av konventionens bestämmelser eller vissa av dem.

Skulle ett sådant yrkande, efter att hava delgivits de övriga förbundsmedlemmar eller utom förbundet stående stater, emellan vilka konventionen då gäller, inom utgången av ett år vinna stöd av minst sex bland dem, skall Nationernas förbunds råd avgöra, om anledning föreligger att för ändamålet sammankalla en konferens.

Artikel X.

De höga kontraherande parterna står öppet att vid undertecknande eller ratifikation av förevarande konvention eller anslutning till densamma förklara, att de genom att godkänna konventionen icke avse att åtaga sig någon förpliktelse i vad angår alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden. Om så sker, skall konventionen icke äga tillämpning å områden, som angivas i en dylik förklaring.

De höga kontraherande parterna äga framdeles när som helst meddela Nationernas förbunds generalsekreterare, att de hava för avsikt att låta förevarande konvention träda i tillämpning beträffande de områden, som angivits i förklaring, varom förmäles i nästföregående stycke, eller vissa av dessa områden. Om så sker, skall beträffande områden, som avses i meddelandet, konventionen träda i tillämpning nittio dagar efter det meddelandet mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Likaledes äga de höga kontraherande parterna, i enlighet med vad i art. VIII stadgas, uppsäga konventionen i vad angår alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden.

Artikel XI.

Förevarande konvention skall genom Nationernas förbunds generalsekreterares försorg inregistreras vid ikraftträdandet. Den skall därefter snarast möjligt kungöras i förbundets traktatsamling.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat denna konvention.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädade å konferensen.

Bilaga I.**Gemensam växellag.****FÖRSTA AVDELNINGEN.****Om dragna växlar.****Kap. I. — Om utställande av växel och växels form.***Artikel 1.*

Växel skall innehålla:

- 1) benämningen växel, införd i själva texten och uttryckt å det språk, varå handlingen är avfattad;
- 2) ovillkorlig anmodan att betala visst penningbelopp;
- 3) namnet å den, som skall infria växeln (trassat);
- 4) uppgift å förfallotiden;
- 5) uppgift å den ort, där betalningen skall erläggas;
- 6) namnet å den, till vilken eller till vars order betalningen skall erläggas;
- 7) uppgift å dag och ort för växelns utställande;
- 8) underskrift av den, som utställer växeln (trassent).

Artikel 2.

Handling, vari saknas något av vad växel skall enligt art. 1 innehålla, gälle ej såsom växel, där ej annat följer av vad nedan i denna artikel sägs.

Är förfallotid ej utsatt, skall växeln anses betalbar vid uppvisandet.

Såsom växels betalningsort och tillika såsom växelbetalarens boningsort skall, där ej annan ort särskilt angivits, gälla den, som är utsatt vid växelbetalarens namn.

Växel, vari orten för utställandet ej är nämnd, skall anses vara undertecknad å den vid utställarens namn utsatta ort.

Artikel 3.

Växel må lyda å utställarens egen order.
Den må dragas på utställaren själv.
Den må dragas för tredje mans räkning.

Artikel 4.

Växel må lyda på betalning hos tredje man, vare sig å växelbetalarens böningsort eller å annan ort.

Artikel 5.

I växel, som lyder på betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet, äge utställaren bestämma, att växelsumman skall löpa med ränta. Är i annan växel sådan bestämmelse given, vare den bestämmelse ogill.

Räntefoten varde utsatt i växeln; har det ej skett, vare bestämmelsen om ränta ogill.

Räntan skall löpa från dagen för växelns utställande, där ej annan dag är utsatt.

Artikel 6.

Är växelsumma utsatt såväl i bokstäver som i siffror, men till olika belopp, gälle den i bokstäver utsatta summan.

Är växelsumma utsatt flera gånger i bokstäver eller flera gånger i siffror, gälle, om beloppen äro olika, växeln endast för den minsta summan.

Artikel 7.

Finnes underskrift å växel vara tecknad av person, som icke kan med laga verkan ingå växelförbindelse, eller är underskrift falsk eller tecknad i diktad persons namn eller av annan grund utan verkan gentemot undertecknaren eller den, å vars vägnar den tecknats, svare övriga växelgäldenärer likväl för sina förbindelser.

Artikel 8.

Har någon tecknat sitt namn å växel såsom ställföreträdare för annan, och ägde han ej behörighet att handla å dennas vägnar, svare själv för växelförbindelsen men njute, där han infriar växeln, samma rätt, som skulle tillkommit den andre. Vad nu sagts gälle ock om den, som äger företräda annan men överskridit sin behörighet.

Artikel 9.

Utställare svare för växelns godkännande och betalning.

Han äge fritaga sig från ansvarighet för växelns godkännande. Har han

gjort förbehåll om att vara fri från ansvarighet för växelns betalning, vare det förbehåll utan verkan.

Artikel 10.

Har växel, som utgivits i ofullständigt skick, blivit utfylld på ett sätt, som strider mot träffad överenskommelse, må denna omständighet ej åberopas emot växelinnehavaren, med mindre han vid växelns förvärvande var i ond tro eller förför med grov vårdslöshet.

Kap. II. — Om överlåtelse av växel.

Artikel 11.

Växel må, ändå att den ej är uttryckligen ställd till order, medelst påskrift överlätas till annan.

Har utställare i växeln insatt orden »icke till order» eller motsvarande uttryck, må den ej överlätas i annan form eller med annan verkan än som i allmänhet gäller i fråga om överlåtelse av fordran.

Växel må överlätas även till växelbetalaren, vare sig denne godkänt växeln eller icke, till utställaren eller till annan växelgäldenär. Dessa äge ånyo överlåta växeln.

Artikel 12.

Överlåtelse skall vara ovillkorlig. Villkor, varav dess giltighet gjorts beroende, vare utan verkan.

Överlåtelse, som avser en del av växelsumman, vare ogill.

Överlåtelse till innehavaren vare gällande såsom överlåtelse in blanco.

Artikel 13.

Överlåtelse skall tecknas å själva växeln eller å ett därvid häftat blad (al-longe). Den skall undertecknas av överlåtaren.

Överlåtelse vare giltig, även om däri ej är nämnt, till vem växeln överlåtes, eller överlåtaren allenast tecknat sitt namn (indossament in blanco). I sist-nämnda fall skall överlåtelsen för att gälla vara tecknad å växelns baksida eller på vidhäftat blad.

Artikel 14.

Genom överlåtelse varda alla av växeln härflytande rättigheter överflyttade. Om överlåtelse tecknats in blanco, äge växelinnehavaren:

- 1) ifylla den med sitt eller annans namn;
- 2) teckna ny överlåtelse, in blanco eller till annan person; eller
- 3) överlåta växeln till annan person utan att ifylla överlåtelsen eller teckna ny överlåtelse.

Artikel 15.

Den, som å växel tecknat överlåtelse, vare, såvitt han ej gjort särskilt förbehåll, ansvarig för växelns godkännande och betalning.

Han äge förbjuda, att växeln ånyo överlåtes; gör han det, vare han fri från ansvarigheten emot dem, till vilka överlåtelse därefter sker.

Artikel 16.

Den, som har växel i händer, skall anses som rätt innehavare av densamma, så framt han styrker sin rätt till växeln genom en oavbruten följd av överlåtelser, även om den sista är in blanco. Utstrukna överlåtelser varde härvid betraktade såsom ej förefintliga. Följer å en överlåtelse in blanco annan överlåtelse, skall den, som undertecknat den senare, anses hava förvärvat växeln genom överlåtelsen in blanco.

Har växel för någon förkommit, på vad sätt det vara må, vare dock innehavaren, där han styrker sin rätt till växeln på sätt i första stycket sägs, icke pliktig att lämna växeln ifrån sig, med mindre han vid växelns förvärvande var i ond tro eller förfor med grov vårdslöshet.

Artikel 17.

Den, mot vilken talan på grund av växel göres gällande, äge ej mot innehavaren framställa invändningar, som grundas på den förres särskilda förhållande till utställaren eller till föregående växelnehavare, med mindre innehavaren vid växelns förvärvande uppsåtligen handlat till gäldenärens förfång.

Artikel 18.

Innehåller överlåtelse orden »valuta till indrivning», »till inkasso», »till procura» eller annat uttryck, som angiver, att överlåtelsen endast innefattar ett uppdrag, äge innehavaren av växeln att göra gällande alla av denna härflytande rättigheter men icke att överlåta den annorledes än medelst ny prokuraöverlåtelse.

Växelgäldenär äge, i fall som nu sagts, ej mot växelnehavaren framställa andra invändningar än dem han kunnat göra gällande mot överlåtaren.

Uppdrag, som innefattas i prokuraöverlåtelse, vare ej förfallet, om överlåtaren dör eller förlorar förmågan att med laga verkan företaga rättshandling.

Artikel 19.

Innehåller överlåtelse orden »valuta till säkerhet», »valuta till pant» eller annat uttryck, som angiver, att växeln överlåtits såsom pant, äge innehavaren av växeln göra gällande alla av denna härflytande rättigheter; dock gälle av honom tecknad överlåtelse allenast såsom prokuraöverlåtelse.

Växelgäldenär äge ej mot växelnehavaren framställa invändningar, grundade på gäldenärens särskilda förhållande till överlåtaren, med mindre innehavaren vid växelns mottagande uppsåtligen handlat till gäldenärens förfång.

Artikel 20.

Överlåtelse, som tecknas efter växelns förfallotid, äge enahanda verkan som dessförinnan tecknad överlåtelse; varder växeln överlåten först efter det pro-

test upptagits för bristande betalning eller efter utgången av den för protestens upptagande bestämda tid, äge dock överlåtelsen ej annan verkan än som i allmänhet följer av fordrans överlåtande. Finnes å växeln överlåtelse, som ej är dagtecknad, skall den, såframt ej annat styrkes, anses hava tillkommit före utgången av den för protest stadgade tid.

Kap. III. — Om växels godkännande.

Artikel 21.

Växelinnehavare, så ock den, som allenast har växel i händer, vare intill växelns förfallodag berättigad att för växelbetalaren å hans boningsort uppvisa växeln till godkännande.

Artikel 22.

I envar växel äge utställaren föreskriva dess uppvisande till godkännande, med eller utan utsättande av viss tid för uppvisandet.

Han vare berättigad att i växeln förbjuda dess uppvisande till godkännande, dock ej där växeln lyder på betalning viss tid efter uppvisandet eller på betalning hos tredje man eller å annan ort än växelbetalarens boningsort.

Utställare äge jämväl bestämma, att uppvisande till godkännande ej må ske före viss tidpunkt.

Den, som överlåter växel, äge föreskriva dess uppvisande till godkännande, med eller utan utsättande av viss tid, utan så är att utställaren förbjudit sådant uppvisande.

Artikel 23.

Är växel ställd att betalas viss tid efter uppvisandet, skall den uppvisas till godkännande inom ett år från dagen för dess utställande.

Utställaren äge sätta uppvisningstiden kortare eller längre än nu sagts.

Uppvisningstid, som nu är sagd, må av överlåtare förkortas.

Artikel 24.

Där växelbetalaren det yrkar, skall växeln ånyo uppvisas för honom dagen efter första uppvisandet. Ej må någon göra gällande, att sådant yrkande åsidosatts, med mindre i protesten omnämnts, att yrkandet framställts.

Ej vare växelinnehavare pliktig att till växelbetalaren utlämna växel, som uppvisas till godkännande.

Artikel 25.

Godkännande skall tecknas å växeln. Det skall uttryckas genom ordet »godkännes» eller annat motsvarande uttryck samt undertecknas av växelbetalaren. Dennes blotta namnteckning å växelns framsida gälle ock såsom godkännande.

Lyder växel å betalning viss tid efter uppvisandet, eller skall den enligt särskilt förbehåll uppvisas till godkännande inom viss tid, varde godkännandet

dagtecknat; och skall därvid utsättas den dag, då godkännandet tecknas, så framt ej innehavaren fordrar, att uppvisningsdagen skall utsättas. Varder godkännandet ej dagtecknat, åligger det växelnehavaren, om han vill bevara sin rätt till återgångstalan mot överlåtare och utställaren, att låta styrka försummelsen genom en i behörig tid upptagen protest.

Artikel 26.

Godkännande må ej förknippas med förbehåll men kan inskränkas till en del av växelsumman.

Göras eljest vid godkännande avvikelser från växelns innehåll, vare så ansett som hade godkännande vägrats; dock svare godkännaren i enlighet med utfästelsens avfattning.

Artikel 27.

Har utställare av växel såsom betalningsort angivit annan ort än växelbetalarens boningsort men ej utsatt, hos vem betalningen skall å den andra orten erläggas, må växelbetalaren utsätta det vid godkännandet. Har det ej skett, anses godkännaren hava åtagit sig att själv inlösa växeln på betalningsorten.

Är växel ställd att betalas hos växelbetalaren, äge denne i godkännandet angiva, varest å betalningsorten betalning skall krävas, eller för betalningens erläggande anvisa någon å samma ort.

Artikel 28.

Godkännande medföre förpliktelse att inlösa växeln å förfallodagen.

Infrias ej växeln, äge innehavaren, jämväl där han är utställare, att på grund av växeln omedelbart av godkännaren kräva att utbekomma allt, som skall gäldas jämlikt art. 48 och 49.

Artikel 29.

Har växelbetalare tecknat godkännande å växeln men utstrukit detta, innan han återställt växeln, vare så ansett som hade godkännande vägrats. Utstrykningen anses hava skett före återställandet, därest ej motsatsen styrkes.

Har växelbetalaren skriftligen om sitt godkännande underrättat växelnehavaren eller någon växelgäldenär, vare han, utan hinder av utstrykningen, gentemot denne förpliktad i enlighet med sitt godkännande.

Kap. IV. — Om växelborgen.

Artikel 30.

För betalning av växelsumman eller en del därav må säkerhet ställas medelst växelborgen.

Sådan borgen må lämnas såväl av växelgäldenär som av tredje man.

Artikel 31.

Växelborgen skall tecknas å växeln eller ett därvid häftat blad.

Sådan borgen uttryckes genom orden »såsom aval» eller annat motsvarande uttryck; den skall undertecknas av borgesmannen.

Växelborgen må även lämnas medelst borgesmannens blotta namnteckning å växelns framsida, dock icke av utställaren eller växelbetalaren.

Växelborgen skall utvisa, för vem den ingåtts. I brist på uppgift härom skall den anses ingången för utställaren.

Artikel 32.

Den, som tecknat växelborgen, svare lika med den, för vilken borgen ingåtts.

Hans utfästelse gälle, ändå att den förbindelse, för vilken han gått i borgen, är ogiltig, dock ej där ogiltigheten härrör av brist i formen.

Har växelborgesman infriat växel, inträde han i den rätt växeln medför mot den, för vilken borgen ingåtts, ävensom mot dem, som på grund av växeln äro ansvariga i förhållande till denne.

Kap. V. — Om växels förfallotid.*Artikel 33.*

Växel må lyda på betalning:
vid uppvisandet;
viss tid efter uppvisandet;
viss tid efter utställandet;
å viss dag.

Växel, vari annan förfallotid är utsatt, eller som är ställd att betalas efter hand å särskilda tider vare ogill.

Artikel 34.

Växel, som lyder å betalning vid uppvisandet, varde inlost genast då den för betalning uppvisas. Den skall uppvisas till betalning inom ett år från dagen då den utställdes. Denna tid må dock av utställaren förkortas eller förlängas. Uppvisningstid, som nu är sagd, må av överlåtare förkortas.

Utställare av växel, som lyder å betalning vid uppvisandet, äge föreskriva, att växeln ej må uppvisas före viss tidpunkt. Träffas sådant förbehåll, löper tiden för uppvisandet från nämnda tidpunkt.

Artikel 35.

För växel, som lyder å betalning viss tid efter uppvisandet, skall förfallotiden räknas från den dag godkännandet är dagtecknat eller från protestdagen.

Är godkännandet ej dagtecknat, och har ej protest upptagits, skall godkännandet i förhållandet till godkännaren anses vara givet den dag, då uppvisande till godkännande senast skolat ske.

Artikel 36.

Växel, som lyder å betalning en eller flera månader efter utställandet eller uppvisandet, förfalle till betalning den dag i betalningsmånaden, som genom sitt tal motsvarar dagen för utställandet eller uppvisandet. Finnes ej motsvarande dag i den månad, skall dennas sista dag gälla såsom förfallodag.

Lyder växel å betalning en eller flera hela månader jämte en halv månad efter utställandet eller uppvisandet, varde de hela månaderna räknade först.

Är växels förfallotid bestämd till början av en månad, mitten av en månad (medio januari, medio februari etc.) eller slutet av en månad, skall därmed förstås den första, den femtonde eller den sista dagen i månaden.

Med uttrycken »åtta dagar» eller »femton dagar» skall förstås icke en eller två veckor utan fulla åtta eller femton dagar.

Uttrycket »halv månad» skall anses beteckna en tid av femton dagar.

Artikel 37.

Är växel ställd att betalas viss dag å ort, vars tidsräkning är olik den, som gäller å ort, där växeln utställts, skall förfallodagen anses vara bestämd jämlikt betalningsortens tidsräkning.

Lyder växel, som dragits mellan två orter med olika tidsräkning, på betalning viss tid efter utställandet, skall uträknas vilken dag enligt betalningsortens tidsräkning motsvarar utställningsdagen, och förfallodagen därefter bestämmas.

Tiderna för växels uppvisande beräknas jämväl enligt regeln i nästföregående stycke.

Vad nu sagts skall icke äga tillämpning, där, enligt vad särskild bestämmelse i växeln utvisar eller eljest av växelns innehåll framgår, avsikten varit, att andra regler skulle gälla.

Kap. VI. — Om växels betalning.*Artikel 38.*

Växel, som lyder på betalning viss dag eller viss tid efter utställandet eller uppvisandet, skall av innehavaren uppvisas till betalning antingen den dag den är betalbar eller en av de två påföljande söckendagarna.

Inlämnas växel å avräkningskontor (clearing house), gälle det som uppvisande till betalning.

Artikel 39.

Då växel infrias, varde, där växelbetalaren det äskar, växeln utlämnad till honom med därå av innehavaren tecknat kvitto.

Växelinnehavare må ej vägra att mottaga betalning, som täcker allenast en del av växelsumman.

Sker sådan betalning, skall, om växelbetalaren det begär, anteckning därom göras å växeln och särskilt kvitto honom lämnas.

Artikel 40.

Växelinnehavare vare ej pliktig att mottaga betalning före förfallotiden.

Infrias växel av växelbetalaren före förfallotiden, gånge det på hans eget äventyr.

Den, som infriar växel då förfallotid är inne, vare från sin förbindelse fri, där ej svek eller grov vårdslöshet ligger honom till last. Han är pliktig att förvissa sig om att överlåtelseerna utgöra en behörigen sammanhängande följd, men ej att pröva äktheten av överlåtarnas underskrifter.

Artikel 41.

Är växel ställd att betalas i myntslag, som icke är gångbart å betalningsorten, stånde gäldenären fritt att i stället erlægga betalning i landets mynt efter värdet å förfalldagen. Försittes förfallotiden, äge växelinnehavaren kräva, att betalning erlægges i landets mynt, så ock bestämma, huruvida värdet därvid skall beräknas efter förfalldagens eller betalningsdagens kurs.

Vid beräkning av främmande myntslags värde skola de å betalningsorten gällande handelsbruk iakttagas, med mindre utställaren föreskrivit, att växelsumman skall beräknas efter en i växeln angiven kurs.

Förestående regler äge ej tillämpning, där utställaren föreskrivit betalning i visst främmande myntslag (förbehåll om effektiv betalning i främmande mynt).

Är växelsumman angiven i myntslag, som har enahanda benämning men olika värde i det land där växeln utställts och det där den skall betalas, skall det å betalningsorten gällande myntslag antagas vara avsett.

Artikel 42.

Uppvisas icke växel till betalning inom den i art. 38 föreskrivna tid, vare envar växelgäldenär berättigad att på växelinnehavarens kostnad och äventyr nedsätta växelsumman hos behörig myndighet.

Kap. VII. — Om återgångstalan för uteblivet godkännande eller bristande betalning.

Artikel 43.

Då förfallotid är inne, äge växelinnehavaren väcka återgångskrav mot överlätare, utställaren och andra växelgäldenärer.

Samma rätt tillkomme växelinnehavaren redan före förfallotiden:

- 1) om godkännande helt eller delvis vägrats;
- 2) om växelbetalaren, evad han godkänt växeln eller ej, blivit försatt i konkurs eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller ock, om han är köpman, inställt sina betalningar;
- 3) om utställare, som i växeln förbjudit dess uppvisande till godkännande, kommit i konkurstillstånd.

Artikel 44.

Vägran att godkänna eller infria växel skall styrkas genom en av offentlig myndighet upprättad handling (protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning).

Protest för uteblivet godkännande skall upptagas inom tid, som är fastställd för växelns uppvisande till godkännande. Har, i fall varom i art. 24 första stycket förmäles, första uppvisandet skett sista dagen inom sagda tid, må protest upptagas jämväl påföljande dag.

Protest för bristande betalning av växel, som lyder på betalning viss dag eller viss tid efter utställandet eller uppvisandet, skall upptagas en av de två närmaste söckendagarna efter den dag, då växeln är betalbar. I fråga om protest för bristande betalning av växel, som lyder på betalning vid uppvisandet, skall vad i nästföregående stycke är stadgat om protest för uteblivet godkännande äga motsvarande tillämpning.

Där protest skett för uteblivet godkännande, erfordras ej uppvisande till betalning eller protest för bristande betalning.

Har växelbetalaren inställt sina betalningar eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld, äge växelnehavaren ej på sådan grund väcka återgångskrav förr än växeln uppvisats till betalning för växelbetalaren och protest upptagits.

Har växelbetalaren blivit försatt i konkurs, vare, evad växeln blivit godkänd eller icke, beslutet om öppnande av konkurs tillfyllest för bevarande av växelnehavarens rätt till återgångstalan. Lag samma vare, där utställare av växel, som ej må godkännas, blivit försatt i konkurs.

Artikel 45.

Har godkännande å växel vägrats eller betalning uteblivit, åligger det växelnehavaren att härom giva den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, så ock utställaren, underrättelse senast fjärde söckendagen från det protest upptogs eller, där förbehåll gjorts om återgång utan kostnad, från uppvisningsdagen. Varje överlåtare, som mottagit sådan underrättelse, skall sist andra söckendagen därefter om förhållandet lämna meddelande till den, som näst före honom tecknat överlåtelse å växeln, med uppgift å namn och adresser å dem, som lämnat föregående underrättelser, och så vidare, till dess meddelandet nått utställaren. Tiden av två söckendagar räknas från mottagandet av den föregående underrättelsen.

Då, på sätt i nästföregående stycke stadgas, underrättelse givits växelgäldenär, skall inom samma tid enahanda underrättelse meddelas den, som må hava för honom ingått växelborgen.

I händelse överlåtare icke utsatt sin adress eller denna är oläslig, skall skyldigheten att lämna underrättelse anses fullgjord, om den lämnas den överlåtare, som närmast föregår honom.

Den, som är pliktig att meddela underrättelse, varom nu sagts, äge lämna den på vad sätt som helst, jämväl medelst blotta översändandet av växeln.

Det åligger honom att styrka, att underrättelsen lämnats inom den föreskrivna tiden. Denna skall anses iakttagen, om före dess utgång brev innehållande underrättelsen avlämnats till posten.

Försummelse att giva underrättelse inom ovan nämnd tid medföre ej förlust av återgångskrav, men väl ansvarighet för den skada, som kan hava förorsakats av försummelsen. Ej må dock i ty fall skadestånd sättas högre än till växelsumman.

Artikel 46.

Utställare, överlåtare eller växelborgesman äge, genom att å växeln insätta orden »retur utan kostnad», »utan protest» eller annat motsvarande uttryck och förse påteckningen med sin underskrift, fritaga växelinnehavaren från skyldigheten att för bevarande av sin rätt till återgångstalan upptaga protest för utblivet godkännande eller bristande betalning.

Sådant förbehåll fritage icke innehavaren från skyldighet vare sig att uppvisa växeln inom föreskriven tid eller att giva underrättelse såsom i art. 45 sägs. Den, som mot växelinnehavaren påstår, att föreskriven tid icke iakttagits, har att därom föra bevis.

Har förbehåll, som nu sagts, gjorts av utställaren, äge det verkan i avseende å alla växelgäldenärerna; är förbehållet gjort av överlåtare eller av växelborgesman, äge det ej verkan i fråga om annan än denne. Har oaktat förbehåll från utställarens sida innehavaren låtit upptaga protest, stånde han själv kostnaden. Är förbehåll gjort av överlåtare eller växelborgesman, må, där protest likväl upptagits, talan om återgäldande av kostnaden härför göras gällande mot varje växelgäldenär.

Artikel 47.

De, som utställt eller godkänt växel eller därå tecknat överlåtelse eller växelborgen, vare i förhållande till innehavaren ansvariga en för alla och alla för en.

Växelinnehavaren äge anställa talan mot vilken som helst av dem, antingen mot en var för sig eller mot flera gemensamt, utan att vara bunden vid den ordning, i vilken deras förpliktelser ingåtts.

Samma rätt tillkomme varje växelgäldenär, som infriat växeln.

Har talan anhängiggjorts mot en av växelgäldenärerna, utgöre den omständighet ej hinder för talans anställande mot annan växelgäldenär, ändå att han i ordningen följer efter den, mot vilken talan först gjordes gällande.

Artikel 48.

Växelinnehavare äge rätt att av den, mot vilken han väcker återgångskrav, bekomma:

- 1) den ej godkända eller ej erlagda växelsumman jämte den ränta, som må vara i växeln utfäst;
- 2) ränta efter sex för hundra om året från förfalldagen;
- 3) ersättning för protestkostnader, utgifter för underrättelser, som avses i art. 45, ävensom andra kostnader.

Göres återgångskrav gällande före förfallotiden, skall avdrag ske för dis-

konto å växelsumman, beräknat efter den diskontosats, som vid tiden för återgångskravets framställande officiellt gäller där växelinnehavaren är boende.

Artikel 49.

Den, som inlöst växel, äge rätt att av dem, som i förhållande till honom svara för växeln, bekomma:

- 1) hela det belopp han själv betalt;
- 2) ränta å detta belopp efter sex för hundra om året från den dag han erlagt betalningen;
- 3) ersättning för egna utgifter.

Artikel 50.

Varje växelgäldenär, mot vilken återgångskrav är väckt eller kan göras gällande, äge, mot gäldande av återgångsfordringen, rätt att utbekomma växeln jämte protesten och kvitterad räkning.

Överlåtare, som inlöst växeln, äge utstryka sin egen och efterföljande överlåtelse.

Artikel 51.

Har, i det fall att godkännande lämnats endast för en del av växelsumman, återgångskrav blivit väckt, och varder i anledning härav den ej godkända delen av växelsumman av växelgäldenär erlagd, skall, där denne det begär, anteckning om den sålunda gjorda betalningen tecknas å växeln samt särskilt kvitto honom lämnas. Växelinnehavaren vare därjämte, för möjliggörande av ytterligare återgångstalan, skyldig att till gäldenären överlämna, förutom protesten, en styrkt avskrift av växeln, varå i ty fall återgångstalan må grundas.

Artikel 52.

Envar, som äger återgångsfordran, må, såvitt ej annat förbehållits, uttaga sin fordran medelst ny växel (återväxel), dragen å någon, som är i förhållande till honom ansvarig, och ställd att vid uppvisandet betalas å dennes boningsort.

I återväxel må upptagas, utom de i art. 48 och 49 omförmälda belopp, jämväl mäklararvode samt stämpelavgift till återväxeln.

Drages återväxel av växelinnehavaren, varde dess belopp bestämt enligt gällande kurs å växlar, dragna från huvudväxels betalningsort på den ifrågasvarande växelgäldenärens boningsort och lydande på betalning vid uppvisandet. Drages återväxel av överlåtare, varde beloppet bestämt enligt kursen å växlar, ställda att betalas vid uppvisandet och från hans boningsort dragna å växelgäldenärens boningsort.

Artikel 53.

Har tid försuttits, som är stadgad:

för uppvisande av växel, lydande å betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet,

för upptagande av protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning,

för växels uppvisande till betalning, när förbehåll träffats om återgångstalan utan kostnad;

vare växelinnehavaren förlustig sin talan mot överlåtare, utställare och övriga växelgäldenärer med undantag av godkännaren.

Har uppvisande till godkännande ej skett inom tid, som av utställaren föreskrivits, vare innehavaren förlustig återgångskrav såväl för uteblivet godkännande som för bristande betalning, med mindre det framgår av föreskriften, att utställaren haft för avsikt att fritaga sig endast från ansvarighet för godkännande.

Har i överlåtelse gjorts förbehåll om särskild uppvisningstid, äge allenast den, som tecknat överlåtelsen, åberopa sig å förbehållet.

Artikel 54.

Möter för växels uppvisande eller protests upptagande inom behörig tid oöverstigligt hinder (lagbud, som utfärdats i en stat vilken som helst, eller annan händelse av högre hand), varde tiden för sådan åtgärds företagande förlängd.

Innehavaren av växeln vare pliktig att om sådant hinders förekomst utan dröjsmål lämna underrättelse till den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, samt att om denna underrättelse göra anteckning å växeln eller därvid häftat blad; och skall denna anteckning vara dagtecknad och av innehavaren underskriven. I övrigt äge bestämmelserna i art. 45 tillämpning.

Efter hindrets upphörande åligger innehavaren att ofördröjligen uppvisa växeln till godkännande eller betalning samt, om så erfordras, upptaga protest.

Fortfar hindret längre än trettio dagar efter förfallotiden, må återgångskrav göras gällande utan att uppvisande eller protest föregått.

I fråga om växel, som lyder å betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet, skall nämnda tid av trettio dagar räknas från den dag, före eller efter uppvisningstidens utgång, då innehavaren om hindret underrättat den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, dock med iakttagande, att beträffande växel, som lyder på betalning viss tid efter uppvisandet, sistnämnda tid skall läggas till de trettio dagarna.

Händelse, som berör allenast växelinnehavaren eller den, åt vilken han uppdragit växelns uppvisande eller upptagandet av protest, skall ej anses såsom hinder, varom i denna paragraf sägs.

Kap. VIII. — Om godkännande eller betalning från tredje man.

1. Allmänna bestämmelser.

Artikel 55.

Utställare, överlåtare eller växelborgesman äge giva anvisning å någon, som i nödfall skall godkänna eller betala växeln.

Växel må ock, under villkor som nedan stadgas, godkännas eller betalas av någon, som själmant vill inskrida till förmån för växelgäldenär, mot vilken återgångskrav skulle kunna anställas.

Att på dylikt sätt inskrida stånde öppet för den, som ej är växelgäldenär, även för den, å vilken växeln är dragen, samt för envar, som redan är förpliktad på grund av växeln, dock ej för den, som därå tecknat godkännande.

Den, som godkänt eller betalat växel efter ty i denna artikel är sagt, har att därom sist andra söckendagen underrätta den, till vars förmån han uppträtt. Försummar han det, svare för skada, som därav må hava uppstått, dock ej i något fall utöver växelsumman.

2. Godkännande från tredje man.

Artikel 56.

Godkännande må av tredje man tecknas i de fall, då återgångskrav tillkommer växelinnehavaren före växels förfallotid, dock ej där växels uppvisande till godkännande är förbjudet.

Innehåller växeln anvisning å någon, som i nödfall skall godkänna eller infria den å betalningsorten, må innehavaren ej före förfallotiden göra återgångskrav gällande emot den, som tecknat anvisningen, eller emot efterföljande växelgäldenärer, med mindre han uppvisat växeln för den, som anvisningen avser, och genom protest fastställts, att denne vägrat godkänna växeln.

I andra fall än i nästföregående stycke sägs äge växelinnehavaren vägra mottaga godkännande från tredje man. Mottager han godkännande, vare han förlustig sin rätt att före förfallotiden väcka återgångskrav mot den, till vars förmån godkännandet lämnats, och mot efterföljande växelgäldenärer.

Artikel 57.

Godkännande från tredje man skall tecknas å växeln och underskrivas av godkännaren. Godkännandet skall utmärka, till vems förmån det givits; sker det ej, anses godkännandet lämnat till förmån för utställaren.

Artikel 58.

Den, som godkänt växel efter ty i art. 56 och 57 sägs, vare i förhållande till innehavaren och de överlåtare, som följa efter den, till vars förmån godkännandet givits, lika med denne ansvarig för växeln.

Utan hinder av sålunda lämnat godkännande äge den, för vars räkning godkännandet givits, ävensom de, vilka i förhållande till honom svara för växeln, att, mot erläggande av det i art. 48 angivna belopp, av växelinnehavaren utbekomma växeln, kvitterad räkning och protest, som må hava upptagits.

3. Betalning från tredje man.

Artikel 59.

Växel må betalas av tredje man i varje fall, då återgångskrav, vare sig vid eller före förfallotiden, tillkommer växelinnehavaren.

Betalningen skall omfatta hela det belopp, som bort gäldas av den, till vars förmån betalningen sker.

Den skall fullgöras sist dagen efter den, då protest för bristande betalning senast må upptagas.

Artikel 60.

Har växel godkänts av tredje man, som äger hemvist å betalningsorten, eller innehåller växeln anmodan till en eller flera, som där äga hemvist, att i nödfall fullgöra betalningen, åligger det växelnehavaren att för envar av dem uppvisa växeln och, om sådant ifrågakommer, upptaga protest för bristande betalning sist dagen efter den, då sådan protest senast må upptagas.

Har ej protest upptagits efter ty nu är sagt, vare den, som lämnat anvisning å nödfallsbetalare, eller den, till vars förmån växeln eljest godkänts, så ock senare överlätare fria från vidare ansvarighet.

Artikel 61.

Växelnehavare, som vägrar mottaga betalning av tredje man, vare förlustig återgångskrav mot dem, som skulle blivit befriade genom betalningen.

Artikel 62.

Att betalning erlagts av tredje man skall styrkas genom kvitto å växeln, med uppgift å den, till vars förmån betalningen skett. I brist på sådan uppgift skall betalningen anses erlagd till förmån för utställaren.

Växeln, så ock protesten, där sådan upptagits, varde överlämnade till den, som erlagt betalningen.

Artikel 63.

Den, som betalar växel till förmån för växelgäldenär, inträde i den rätt växeln medför mot gäldenären samt mot dem, som på grund av växeln äro mot denne ansvariga. Dock äge han ej å växeln teckna överlåtelse.

Överlätare, som följa efter växelgäldenär, till vars förmån betalning skett, vare fria från vidare ansvar.

Erbjuda sig flere att inskrida för växels infriande, äge den företräde, genom vars inskridande de flesta växelgäldenärer befrias. Har betalning skett i strid mot vad nu sagts, och var det känt för den, som inskred, vare han förlustig återgångskrav mot dem, som eljest skulle blivit befriade.

Kap. IX. — Om duplett och avskrift av växel.

1. Om duplett.

Artikel 64.

Växel må utgivas i flera lika lydande exemplar.

De särskilda exemplaren skola innehålla nummerbeteckning i själva texten; äro exemplaren ej sålunda betecknade, gälle vart och ett såsom självständig växel.

Varje innehavare av växel, däri ej angives att den är utställd i blott ett exemplar, vare berättigad att, mot ersättning för kostnaderna, erhålla dupletter av växeln. För detta ändamål har han att vända sig till den, som senast tecknat överlåtelse å växeln; och vare denne pliktig att giva honom bistånd genom att vända sig mot närmast föregående överlåtare och så vidare, till dess utställaren nås. Överlåtare vare pliktig att på duplettexemplaren förnya sin överlåtelse.

Artikel 65.

Infriande av ett växelexemplar medför frihet från vidare betalningsskyldighet för växeln, ändå att förbehåll ej gjorts att genom sådant infriande övriga exemplar bliva kraftlösa. Dock svare växelbetalaren fortfarande för varje exemplar, som är försett med hans godkännande, och som icke till honom återställt.

Överlåtare, som till olika personer överlåtit exemplar av växeln, så ock annan, som senare överlåtit växelexemplar, svare för varje utelöpande exemplar, som är försett med hans namnteckning.

Artikel 66.

Är ett exemplar av växel avsänt till godkännande, skall avsändaren å de övriga utsätta namnet å den, hos vilken förstnämnda exemplar finnes; och vare denne pliktig att utlämna det till rätt innehavare av annat exemplar.

Varder utlämnandet vägrat, vare växelnehavaren ej berättigad till återgångskrav, innan medelst protest blivit styrkt:

- 1) att det till godkännande avsända exemplaret icke blivit på växelnehavarens begäran till honom utlämnat,
- 2) att godkännande eller betalning icke kunnat å annat exemplar erhållas.

2. Om avskrift.

Artikel 67.

Varje innehavare av växel vare berättigad att taga avskrifter av denna.

Avskrift skall noggrant återgiva originalväxeln med därå befintliga överlåtelser och samtliga övriga påteckningar. I avskriften skall angivas, huru långt den är avskrift.

Å avskrift må tecknas överlåtelse och växelborgen på samma sätt och med samma verkan som stadgas i fråga om originalväxel.

Artikel 68.

Å avskrift av växel skall angivas, hos vem originalväxeln finnes. Denne vare pliktig att utlämna växeln till rätte innehavaren av avskriften.

Vägras utlämnandet, äge avskriftens innehavare ej mot dem, som å avskriften tecknat överlåtelse eller växelborgen, väcka återgångskrav, innan medelst protest ådagalagts, att originalväxeln icke blivit på begäran till honom utlämnad.

Där å originalväxel, efter överlåtelse som tecknats näst före avskriftens tillkomst, anbragts orden »hädanefters överlåtelse allenast å avskrift» eller motsvarande uttryck, vare överlåtelse, som därefter tecknas å originalväxeln, utan verkan.

Kap. X. — Om ändringar i växel.

Artikel 69.

Har ändring skett i växels text, svare de, som efter ändringen tecknat sitt namn å växeln, jämlikt den ändrade texten. De, som förut tecknat sitt namn å växeln, vare ansvariga jämlikt den ursprungliga texten.

Kap. XI. — Om växels preskription.

Artikel 70.

Växelfordran mot godkännare vare preskriberad efter tre år, räknade från växelns förfallodag.

Fordran, som tillkommer växelnehavare mot överlåtare och utställare, preskriberas ett år från det protest inom rätt tid upptagits eller, där förbehåll är gjort om återgång utan protest, från förfallodagen.

Återgångsfordran, som tillkommer en överlåtare mot en annan eller mot utställaren, preskriberas sex månader från den dag, då den förstnämnde själv inlöste växeln eller talan mot honom anhängiggjordes.

Artikel 71.

Preskription avbrytes icke i förhållande till annan än den, mot vilken åtgärd för preskriptionens avbrytande vidtagits.

Kap. XII. — Allmänna bestämmelser.

Artikel 72.

Inträffar växels förfallotid å söndag eller annan allmän helgdag, må ej betalning för växeln krävas förrän nästa söckendag. Alla andra åtgärder med avseende å växel, såsom uppvisande till godkännande och upptagande av protest, må likaledes vidtagas allenast å söckendag.

Skall åtgärd, som nu sagts, vara vidtagen inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag, varde tiden för åtgärdens vidtagande utsträckt att omfatta jämväl påföljande söckendag. Vid tids beräkning skola mellanliggande helgdagar medräknas.

Artikel 73.

Vid beräkning av tid, vare sig i lag fastställd eller särskilt bestämd, inom vilken åtgärd skall vidtagas, varde den dag, från vilken tiden skall löpa, ej medräknad.

Artikel 74.

Uppskovsdagar äge ej rum enligt denna lag och må ej heller av domstol medgivas.

ANDRA AVDELNINGEN.

Om egna växlar.*Artikel 75.*

Egen växel skall innehålla:

- 1) handlingens benämning, införd i själva texten och uttryckt å det språk, varå handlingen är avfattad;
- 2) ovillkorlig utfästelse att betala en viss penningssumma;
- 3) uppgift å förfallotiden;
- 4) uppgift å den ort, där betalningen skall erläggas;
- 5) namn å den, till vilken eller till vars order betalningen skall erläggas;
- 6) uppgift å dag och ort för växelns undertecknande;
- 7) underskrift av den, som utställer handlingen.

Artikel 76.

Handling, vari saknas något av vad egen växel skall enligt art. 77 innehålla, gälle ej såsom egen växel, där ej annat följer av vad nedan i denna artikel sägs.

Är i egen växel förfallotid ej utsatt, skall växeln anses betalbar vid uppvisandet.

Såsom egen växels betalningsort och tillika såsom utställarens boningsort skall, där ej annan ort särskilt angivits, gälla den, där utställandet ägt rum.

Egen växel, vari orten för utställandet ej är nämnd, skall anses vara undertecknad å den vid utställarens namn utsatta ort.

Artikel 77.

I fråga om egen växel skola lända till efterrättelse följande av de om dragen växel givna bestämmelser, i vad de icke strida mot den egna växelns särskilda beskaffenhet, nämligen angående:

överlåtelse (art. 11—20);

förfallotid (art. 33—37);

betalning (art. 38—42);

återgångskrav för bristande betalning (art. 43—50 samt 52—54);

betalning från tredje man (art. 55 samt 59—63);

avskrift (art. 67 och 68);

ändringar i växel (art. 69);

preskription (art. 70 och 71);

helgdagar, beräkning av tider och förbud mot uppskovsdagar (art. 72, 73 och 74).

Likaledes skola i fråga om egen växel lända till efterrättelse bestämmelserna angående dragen växel, som lyder på betalning hos tredje man eller å annan ort än växelbetalarens boningsort (art. 4 och 27), angående ränta (art. 5), skiljaktigheter i fråga om växelsummans angivande (art. 6), verkan av underskrift, tecknad under omständigheter, som angivas i art. 7, eller av någon, som därvid handlat utan behörighet eller överskridit sin behörighet (art. 8), samt växel, som utgivits i ofullständigt skick (art. 10).

Ytterligare skola å egen växel tillämpas de i art. 30—32 givna bestämmelserna om växelborgen. Därest, i fall, som avses i sista stycket av art. 31, sådan borgen icke utmärker, för vem den är ingången, skall den anses ingången för den egna växelns utställare.

Artikel 78.

Utställare av egen växel svare på sätt om godkännare av dragen växel gäller.

Lyder egen växel å betalning viss tid efter uppvisandet, varde den för utställaren uppvisad till påteckning om uppvisandet inom tid, varom i art. 23 sägs. Såsom utgångspunkt för beräkning av förfallotiden skall gälla den dag den av utställaren underskrivna påteckningen är daterad. Vägrar utställaren att lämna daterad påteckning, varde det styrkt genom protest (art. 25); och skall dagen för denna gälla såsom utgångspunkt för beräkning av förfallotiden.

Bilaga II.

Artikel 1.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger föreskriva, att den i art. 1 n:o 1 av den gemensamma växellagen omförmälda skyldigheten att i växlar, som utställas å dess område, intaga benämningen »växel» icke skall inträda förr än sex månader förflutit efter ikraftträdandet av denna konvention.

Artikel 2.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger, såvitt angår växelförbindelser, som ingås på dess område, bestämma, på vad sätt gäldenärens underskrift må kunna ersättas av annat förfarande, varvid emellertid gäldenärens avsikt bör av offentlig myndighet vitsordas genom intyg å växelns.

Artikel 3.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att i sin inre lagstiftning icke upptaga art. 10 i den gemensamma växellagen.

Artikel 4.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger att, med avvikelse från art. 31 första stycket i den gemensamma växellagen, medgiva, att å dess område

växelborgen må ingås genom en särskild handling, som angiver orten för dess utfärdande.

Artikel 5.

Envar av de Höga kontraherande parterna må till art. 38 av den gemensamma växellagen göra det tillägg, att innehavaren av en växel, som är ställd att betalas inom dess område, är pliktig att uppvisa den å själva förfallodagen; dock må åsidosättande av denna förpliktelse ej medföra annan påföljd än skadestånd.

De övriga Höga kontraherande parterna äga bestämma, under vilka villkor de vilja erkänna denna förpliktelse.

Artikel 6.

Det tillkommer envar av de Höga kontraherande parterna att, med hänsyn till stadgandet i sista stycket av art. 38 i den gemensamma växellagen, angiva, vilka inrättningar enligt den inre lagstiftningen skola betraktas såsom avräkningskontor (clearing houses).

Artikel 7.

Under utomordentliga omständigheter, som hava avseende å kursen på myntet i en av de Höga kontraherande staterna, må denna stat, om den så finner nödvändigt, i fråga om växlar, som äro ställda att betalas inom dess område, stadga avvikelse från den i art. 41 av den gemensamma växellagen givna bestämmelsen om verkan av förbehåll om effektiv betalning i främmande myntslag. Detsamma gäller i fråga om utställande inom statens område av växlar i främmande myntslag.

Artikel 8.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger föreskriva, att protest, som skall upptagas å dess område, må ersättas av en på växeln tecknad, daterad och av växelbetalaren underskriven förklaring. Dock må sådan förklaring ej gälla, där utställaren i växeln intagit förbehåll om notarialprotest.

Envar av de Höga kontraherande parterna äge ock föreskriva, att dylik förklaring skall inom den för protest stadgade tid införas i ett offentligt register.

I fall, som avses i denna artikel, skall överlåtelse, som ej dagtecknats, anses hava tillkommit före protesten, så framt ej motsatsen bevisas.

Artikel 9.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger, med avvikelse från art. 44 tredje stycket i den gemensamma växellagen, föreskriva, att protest för bristande betalning skall upptagas den dag växeln är betalbar eller en av de två därpå närmast följande söckendagarna.

Artikel 10.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger närmare bestämma det rättsläge, som avses i art. 43 n:ris 2 och 3 samt art. 44 femte och sjätte styckena av den gemensamma växellagen.

Artikel 11.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att, med avvikelse från bestämmelserna i art. 43 n:ris 2 och 3 samt art. 74 i den gemensamma växellagen, i sin lagstiftning införa medgivande för växelgäldenär att vid återgångskrav vinna uppskov, vilket dock ej i någon händelse må sträcka sig utöver växelns förfallotid.

Artikel 12.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger att, med avvikelse från art. 45 i den gemensamma växellagen, bibehålla eller införa ett officiellt underrettelseförfarande, bestående däri, att vid verkställande av protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning, notarie eller annan befattningshavare, som efter landets lag har att upptaga protesten, skall om denna skriftligen underrätta de växelgäldenärer, vilkas adresser äro antingen upptagna på växeln eller kända för protestförrättaren eller uppgivna av den, som påkallat protesten. Kostnaderna för sådan underrättelse skola läggas till protestkostnaderna.

Artikel 13.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger, i avseende å växlar, som äro såväl utställda som betalbara å dess område, föreskriva, att den ränta, som avses i art. 48 n:o 2 och art. 49 n:o 2 av den gemensamma växellagen, skall utbytas mot vad som inom denna Höga kontraherande parts område utgör laga ränta.

Artikel 14.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att, med avvikelse från art. 48 i den gemensamma lagen, i sin lagstiftning upptaga bestämmelse av innehåll, att växelnehavare, som gör gällande återgångskrav, kan fordra växelprovision till belopp, som fastställas i sagda lagstiftning.

Enahanda bestämmelse må, med avvikelse från art. 49 i den gemensamma växellagen, givas i fråga om den, som, efter att hava inlöst växel, återkräver dess belopp hos någon, som i förhållande till honom har att svara för växeln.

Artikel 15.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger bestämna att, när växelfordran preskriberats eller växelrätt gått förlorad genom försummelse i växel-förfarandet, på denna Höga kontraherande parts område skall kvarstå krav emot utställare, som ej lämnat täckning, eller mot utställare eller överlåtare, som gjort obehörig vinst. Enahanda rätt skall med hänsyn till preskription stå öppen i fråga om godkännare, som bekommit täckning eller gjort obehörig vinst.

Artikel 16.

Frågan, huruvida utställare är förpliktad att vid förfallotiden lämna täckning, och huruvida växelnehavare äger särskild rätt till lämnad täckning, faller utanför den gemensamma växellagens område.

Detsamma gäller om alla andra frågor rörande förhållanden, som ligga till grund för växels utställande.

Artikel 17.

Det tillkommer envar av de Höga kontraherande parterna att i sin lagstiftning fastställa de omständigheter, som medföra, att preskription av växelfordran, som dess domstolar hava att pröva, avbrytes eller under viss tid icke löper.

Det står de övriga Höga kontraherande parterna fritt att bestämma, under vilka förutsättningar de vilja tillerkänna sådana omständigheter verkan. Detsamma gäller frågan om vad slags anhängiggörande av anspråk skall anses bilda utgångspunkt för sådan preskription, som avses i art. 70 tredje stycket av den gemensamma växellagen.

Artikel 18.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger föreskriva, att, i fråga om växels uppvisande till godkännande eller betalning och andra åtgärder med avseende å växel, vissa söckendagar skola likställas med helgdagar.

Artikel 19.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger bestämma den benämning, som i dess lagstiftning skall givas åt handling, varom sägs i art. 75 av den gemensamma växellagen, så ock stadga, att saknaden av särskild benämning skall vara utan betydelse, så framt handlingen uttryckligen angiver, att den är ställd till order.

Artikel 20.

Bestämmelserna i art. 1—18 av denna bilaga äga tillämpning jämväl å egna växlar.

Artikel 21.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att inskränka den i art. 1 av konventionen omfördälda förpliktelse till att gälla allenast dragna växlar och att icke på sitt område införa de i andra avdelningen av den gemensamma växellagen upptagna stadganden om egna växlar. Om så sker, skall den Höga kontraherande part, som begagnar sig av förbehållet, icke anses såsom kontraherande i fråga om annat än dragna växlar.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig likaledes rätt att i fråga om egna växlar utfärda en särskild lag, vilken i så fall skall vara helt överensstämmande med föreskrifterna i andra avdelningen av den gemensamma växellagen och återgiva de bestämmelser om dragna växlar, till vilka i sagda avdelning hänvisas, utan andra förändringar än dem, som följa av artiklarna 75, 76, 77 och 78 i den gemensamma växellagen och artiklarna 19 och 20 i förevarande bilaga.

Artikel 22.

Envar av de Höga kontraherande parterna har rätt att i undantagsfall meddela bestämmelser av allmän art, innebärande förlängning av såväl tiden för åtgärder till bevarande av återgångskrav som förfallotider.

Artikel 23.

Envar av de Höga kontraherande parterna utfäster sig att erkänna de bestämmelser, som av någon annan bland dem meddelats på grund av art. 1—4, 6, 8—16 eller 18—21 i denna bilaga.

Protokoll till konventionen.

I samband med undertecknande av den i dag ingångna konventionen om gemensam växellag hava undertecknade, vederbörligen bemyndigade ombud, enat sig om följande bestämmelser:

A.

De medlemmar av Nationernas förbund och utom förbundet stående stater, som icke varit i stånd att före den 1 september 1932 deponera ratifikation av konventionen, skola, inom de femton dagar, som följa efter nämnda dag, till förbundets generalsekreterare avlåta meddelande om sin ställning i fråga om ratifikation.

B.

Skulle den 1 november 1932 de förutsättningar för konventionens ikraftträdande, som angivas i art. 6 första stycket, icke vara uppfyllda, har Nationernas förbunds generalsekreterare att föranstalta om ett sammanträde av de förbundsmedlemmar och utom förbundet stående stater, som undertecknat eller biträtt konventionen.

Detta sammanträde skall hava till uppgift att undersöka ställningen och spörsmålet om de åtgärder, vilka den tilläventyrs kan föranleda.

C.

De Höga kontraherande parterna skola meddela varandra de lagbestämmelser, som de, envar på sitt område, utfärda till fullgörande av konventionen, så snart dessa lagbestämmelser träda i kraft.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat detta protokoll.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädna å konferensen.

Konvention

för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område.

som finna det önskvärt att genomföra regler för lösande av vissa lagkonflikter i fråga om växlar, hava till sina befullmäktigade ombud utsett:

vilka, efter att hava delgivit varandra sina behörigen avfattade fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De Höga kontraherande parterna förbinda sig ömsesidigt att, för lösande av här nedan omförmälda lagkonflikter rörande växlar, tillämpa de regler, som angivas i här följande artiklar.

Artikel 2.

En persons behörighet att ingå växelförbindelse varde prövad efter lagen i den stat han tillhör. Skulle i nämnda lag ett annat lands lag förklaras skola äga tillämpning, lände denna senare lag till efterrättelse.

Är någon, enligt lag, som sålunda skall gälla, obehörig att ingå växelförbindelse, vare han ändock för dylik förbindelse ansvarig, där han åtagit sig den inom ett land, enligt vars lag han därtill ägde behörighet.

Envar av de Höga kontraherande parterna står öppet att vägra erkänna en växelförbindelse, som ingåtts av någon dess medborgare under sådana omständigheter, att den endast på grund av nästföregående stycke skulle anses giltig inom de övriga Höga kontraherande parternas område.

Artikel 3.

I fråga om växelförbindelsens form skall lagen i det land, där förbindelsen undertecknats, lända till efterrättelse.

Där, på grund av vad nu är sagt, växelförbindelse saknar giltighet, men den skulle varit gällande, om den tillkommit i visst annat land, där förbindelse senare åtecknats växeln, må den tidigare förbindelsens felaktiga form ej medföra, att den senare förbindelsen anses ogiltig.

Envar av de Höga kontraherande parterna äger föreskriva, att växelförbindelse, som någon dess medborgare utomlands åtager sig, och som i fråga om formen uppfyller fordringarna i dess egen lagstiftning, skall inom dess område vara gällande emot annan dess medborgare.

Artikel 4.

Verkan av den utfästelse, som innebäres i godkännande av dragen växel eller utställande av egen växel, bedömes enligt lagen å den ort, där växeln skall betalas.

Verkan av andra växelgäldenärers påskrift å växeln bedömes enligt lagen i det land, där påskriften tecknats.

Artikel 5.

Tid för framställande av återgångskrav skall i fråga om samtliga växelgäldenärer beräknas enligt lagen å den ort, där växeln utställdes.

Artikel 6.

Enligt lagen å den ort, där växel dragits, bedömes, huruvida växelnehavare skall anses hava förvärvat den fordran, som föranlett dess utställande.

Artikel 7.

Huruvida godkännande av växel må inskränkas till en del av växelsumman, samt huruvida växelnehavare äger vägra mottaga avbetalning å växelsumman skall bedömas enligt lagen i det land, där växeln skall betalas.

Artikel 8.

Beträffande sättet för upptagande av protest och tiden, inom vilken den bör upptagas, så ock beträffande sättet för verkställande av andra åtgärder, som äro av nöden för utövande eller bevarande av rätt på grund av växel, lände till efterrättelse lagen i det land, där protest eller annan åtgärd, varom fråga är, bör verkställas.

Artikel 9.

I fråga om de åtgärder, som må vidtagas, när växel stulits eller förkommit, gälle lagen i det land, där växeln skall betalas.

Artikel 10.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att icke tillämpa de i förevarande konvention givna regler i vad angår:

- 1) växelförbindelse, som ingåtts utanför de Höga kontraherande parternas områden,
- 2) lagstiftning i stat, som ej anslutit sig till konventionen, när enligt de i konventionen antagna regler sådan lagstiftning skulle vara tillämplig.

Artikel 11.

Bestämmelserna i denna konvention skola ej äga tillämpning å växlar, som utgivits före konventionens ikraftträdande.

Artikel 12.

Förevarande konvention, vars franska och engelska text äga samma vitsord, skall anses tillkommen denna dag.

Den må även senare, intill den 6 september 1930, undertecknas för varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat.

Artikel 13.

Förevarande konvention skall ratificeras.

Ratifikationsinstrumenten skola före den 1 september 1932 deponeras hos Nationernas förbunds generalsekreterare, vilken har att om mottagandet ofördröjligen underrätta alla förbundsmedlemmar och alla utom förbundet stående stater, som deltaga i konventionen.

Artikel 14.

Från och med den 6 september 1930 kan varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat ansluta sig till konventionen.

Anslutning kommer till stånd genom en till förbundets generalsekreterare avlåten förklaring, som deponeras i sekretariatets arkiv.

Generalsekreteraren har att om depositionen ofördröjligen underrätta alla dem, som undertecknat denna konvention eller anslutit sig till densamma.

Artikel 15.

Denna konvention träder icke i kraft förr än den vunnit ratifikation eller anslutning av sju medlemmar av Nationernas förbund eller andra stater; och bära bland dessa sju förekomma tre förbundsmedlemmar, som äro ständigt företrädade i förbundets råd.

Tidpunkten för ikraftträdandet är nittionde dagen efter den, då Nationernas förbunds generalsekreterare mottagit den sjunde ratifikationen eller förklaringen om anslutning, som avses i första stycket av denna artikel.

Vid meddelande av sådan underrättelse, som avses i art. 13 och 14, skall generalsekreteraren särskilt konstatera, att det antal ratifikationer och förklaringar om anslutning, som avses i första stycket av förevarande artikel, uppnåtts.

Artikel 16.

Varje ratifikation eller förklaring om anslutning, som kommit till stånd efter det konventionen, på sätt i art. 15 avses, trätt i kraft, medför verkan från och med nittionde dagen från den dag den mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Artikel 17.

Denna konvention kan ej uppsägas före utgången av två år, räknat från den dag, då konventionen trätt i kraft för den medlem av Nationernas förbund eller den utom förbundet stående stat, som vill uppsäga. Verkan av uppsägningen inträder från och med nittionde dagen efter den, då generalsekreteraren mottagit det till honom ställda meddelandet.

Varje uppsägning skall av generalsekreteraren ofördröjligen meddelas alla övriga Höga kontraherande parter.

Uppsägning äger verkan allenast såvitt angår den Höga kontraherande part, å vars vägnar den kommit till stånd.

Artikel 18.

Varje medlem av Nationernas förbund och varje utom förbundet stående stat, i fråga om vilken denna konvention äger giltighet, kan, när fyra år förflutit från konventionens ikraftträdande, hänvända sig till Nationernas förbunds generalsekreterare, med yrkande om revision av konventionens bestämmelser eller vissa av dem.

Skulle ett sådant yrkande, efter att hava delgivits de övriga förbundsmedlemmar eller utom förbundet stående stater, emellan vilka konventionen då gäller, inom utgången av ett år vinna stöd av minst sex bland dem, skall Nationernas förbunds råd avgöra, om anledning föreligger att för ändamålet sammankalla en konferens.

Artikel 19.

De Höga kontraherande parterna står öppet att vid undertecknande eller ratifikation av förevarande konvention eller anslutning till densamma förklara, att de genom att godkänna konventionen icke avse att åtaga sig någon förpliktelse i vad angår alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden. Om så sker, skall konventionen icke äga tillämpning å områden, som angivas i en dylik förklaring.

De Höga kontraherande parterna äga framdeles när som helst meddela Nationernas förbunds generalsekreterare, att de hava för avsikt att låta förevarande konvention träda i tillämpning beträffande de områden, som angivits i förklaring, varom förmäles i nästföregående stycke, eller vissa av dessa områden. Om så sker, skall beträffande områden, som avses i meddelandet, konventionen träda i tillämpning nittio dagar efter det meddelandet mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

De Höga kontraherande parterna står likaledes öppet att när som helst förklara att förevarande konvention icke längre skall äga tillämpning beträffande alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden; om så sker, skall beträffande områden, som avses i meddelandet, konventionen upphöra att äga tillämpning ett år efter det meddelandet mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Artikel 20.

Förevarande konvention skall genom Nationernas förbunds generalsekreterares försorg inregistreras vid ikraftträdandet. Den skall därefter snarast möjligt kungöras i förbundets traktatsamling.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat denna konvention.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädda å konferensen.

Protokoll till konventionen.

I samband med undertecknande av den i dag ingångna konventionen för reglerande av vissa lagkonflikter i fråga om växlar hava undertecknade, vederbörligen bemyndigade ombud, enat sig om följande bestämmelser:

A.

De medlemmar av Nationernas förbund och utom förbundet stående stater, som icke varit i stånd att före den 1 september 1932 deponera ratifikation av konventionen, skola, inom de femton dagar, som följa efter nämnda dag, till förbundets generalsekreterare avlåta meddelande om sin ställning i fråga om ratifikation.

B.

Skulle den 1 november 1932 de förutsättningar för konventionens ikraftträdande, som angivas i art. 15 första stycket, icke vara uppfyllda, har Nationernas förbunds generalsekreterare att föranstalta om ett sammanträde av de förbundsmedlemmar och utom förbundet stående stater, som undertecknat eller biträtt konventionen.

Detta sammanträde skall hava till uppgift att undersöka ställningen och spörsmålet om de åtgärder, vilka den tilläventyrs kan föranleda.

C.

De Höga kontraherande parterna skola meddela varandra de lagbestämmelser, som de, envar på sitt område, utfärda till fullgörande av konventionen, så snart dessa lagbestämmelser träda i kraft.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat detta protokoll.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädda å konferensen.

Konvention rörande stämpel å växlar.

som finna önskvärt, att vissa till stämpellagstiftningen hörande spörsmål, som beröra växlar, bliva reglerade, hava till sina befullmäktigade ombud utsett:

vilka, efter att hava avlämnat sina behörigen avfattade fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser.

Artikel 1.

De Höga kontraherande parterna förbinda sig att, så framt ej deras nuvarande lagstiftning sådant innehåller, ändra denna därhän, att giltigheten av växelförbindelse eller utövandet av rätt, som grundas å sådan förbindelse, icke skall göras beroende av att bestämmelserna om stämpel å växel iakttagas.

De äga dock stadga, att med sådan rätts utövande skall anstå, till dess stämpelbelopp och böter, som må vara stadgade för försummelse att åsätta stämpel, blivit erlagda. De äga ock bestämma, att den egenskap av omedelbart exekutorisk handling, som enligt deras lagar tillkommer växel, skall vara underkastad det villkor, att stämpelskatt redan vid växelns tillkomst blivit behörigen erlagd i enlighet med gällande lagstiftning.

Envar av de Höga kontraherande parterna förbehåller sig rätt att inskränka den i första stycket avsedda förpliktelsen till dragna växlar.

Artikel 2.

Förevarande konvention, vars franska och engelska text äga samma vitsord, skall betecknas såsom tillkommen denna dag.

Den må även senare, intill den 6 september 1930, undertecknas för varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat.

Artikel 3.

Förevarande konvention skall ratificeras.

Ratifikationsinstrumenten skola före den 1 september 1932 deponeras hos Nationernas förbunds generalsekreterare, vilken har att om mottagandet ofördröjligen underrätta alla förbundsmedlemmar och alla utom förbundet stående stater, som deltaga i konventionen.

Artikel 4.

Från och med den 6 september 1930 kan varje medlem av Nationernas förbund och varje annan stat ansluta sig till konventionen.

Anslutning kommer till stånd genom en till förbundets generalsekreterare avlåten förklaring, som deponeras i sekretariatets arkiv.

Generalsekreteraren har att om depositionen ofördröjligen underrätta alla dem, som undertecknat denna konvention eller anslutit sig till densamma.

Artikel 5.

Denna konvention träder icke i kraft förr än den vunnit ratifikation eller anslutning av sju medlemmar av Nationernas förbund eller andra stater; och böra bland dessa sju förekomma tre förbundsmedlemmar, som äro ständigt företrädade i förbundets råd.

Tidpunkten för ikraftträdandet är nittionde dagen efter den, då Nationernas förbunds generalsekreterare mottagit den sjunde ratifikationen eller förklaringen om anslutning, som avses i första stycket av denna artikel.

Vid meddelande av sådan underrättelse, som avses i art. 3 och 4, skall generalsekreteraren särskilt konstatera, att det antal ratifikationer och förklaringar om anslutning, som avses i första stycket av förevarande artikel, uppnåtts.

Artikel 6.

Varje ratifikation eller förklaring om anslutning, som kommit till stånd efter det konventionen, på sätt i art. 5 avses, trätt i kraft, medför verkan från och med nittionde dagen från den dag den mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Artikel 7.

Denna konvention kan ej uppsägas före utgången av två år, räknat från den dag, då konventionen trätt i kraft för den medlem av Nationernas förbund eller den utom förbundet stående stat, som vill uppsäga. Verkan av uppsägningen inträder från och med nittionde dagen efter den, då generalsekreteraren mottagit det till honom ställda meddelandet.

Varje uppsägning skall av generalsekreteraren ofördröjligen meddelas alla övriga Höga kontraherande parter.

Uppsägning äger verkan allenast såvitt angår den Höga kontraherande part, å vars vägnar den kommit till stånd.

Artikel 8.

Varje medlem av Nationernas förbund och varje utom förbundet stående stat, i fråga om vilken denna konvention äger giltighet, kan, när fyra år förflutit från konventionens ikraftträdande, hänvända sig till Nationernas förbunds generalsekreterare, med yrkande om revision av konventionens bestämmelser eller vissa av dem.

Skulle ett sådant yrkande, efter att hava delgivits de övriga förbundsmedlemmar eller utom förbundet stående stater, emellan vilka konventionen då gäller, inom utgången av ett år vinna stöd av minst sex bland dem, skall Nationernas förbunds råd avgöra, om anledning föreligger att för ändamålet sammankalla en konferens.

Artikel 9.

De Höga kontraherande parterna står öppet att vid undertecknande eller ratifikation av förevarande konvention eller anslutning till densamma förklara,

att de genom att godkänna konventionen icke avse att åtaga sig någon förpliktelse i vad angår alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden. Om så sker, skall konventionen icke äga tillämpning å områden, som angivas i en dylik förklaring.

De Höga kontraherande parterna äga framdeles när som helst meddela Nationernas förbunds generalsekreterare, att de hava för avsikt att låta förevarande konvention träda i tillämpning beträffande de områden, som angivits i förklaring, varom förmäles i nästföregående stycke, eller vissa av dessa områden. Om så sker, skall beträffande områden, som avses i meddelandet, konventionen träda i tillämpning nittio dagar efter det meddelandet mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

De Höga kontraherande parterna står likaledes öppet att när som helst förklara, att förevarande konvention icke längre skall äga tillämpning beträffande alla eller vissa till dem hörande kolonier, protektorat eller under deras överhöghet eller mandat ställda områden; om så sker, skall beträffande områden, som avses i meddelandet, konventionen upphöra att äga tillämpning ett år efter det meddelandet mottagits av Nationernas förbunds generalsekreterare.

Artikel 10.

Förevarande konvention skall genom Nationernas förbunds generalsekreterares försorg inregistreras vid ikraftträdandet. Den skall därefter snarast möjligt kungöras i förbundets traktatsamling.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat denna konvention.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädade å konferensen.

Protokoll till konventionen.

I samband med undertecknande av den i dag ingångna konventionen rörande stämpel å växlar hava undertecknade, vederbörligen bemyndigade ombud, enat sig om följande bestämmelser:

A.

De medlemmar av Nationernas förbund och utom förbundet stående stater, som icke varit i stånd att före den 1 september 1932 deponera ratifikation av konventionen, skola, inom de femton dagar, som följa efter nämnda dag, till förbundets generalsekreterare avlåta meddelande om sin ställning i fråga om ratifikation.

B.

Skulle den 1 november 1932 de förutsättningar för konventionens ikraftträdande, som angivas i art. 5 första stycket, icke vara uppfyllda, har Nationernas förbunds generalsekreterare att föranstalta om ett sammanträde av de förbundsmedlemmar och utom förbundet stående stater, som undertecknat eller biträtt konventionen.

Detta sammanträde skall hava till uppgift att undersöka ställningen och spörsmålet om de åtgärder, vilka den tilläventyrs kan föranleda.

C.

De Höga kontraherande parterna skola meddela varandra de lagbestämmelser, som de, envar på sitt område, utfärda till fullgörande av konventionen, så snart dessa lagbestämmelser träda i kraft.

D.

1. I vad angår det Förenade Konungariket Storbritannien och Norra Irland skola bestämmelserna i förevarande konvention icke äga tillämpning å andra handlingar än växlar, som äro uppvisade till godkännande, godkända eller betalbara utanför det Förenade Konungariket.

2. Samma inskränkning gäller i fråga om en var av de under Hans Brittiska Majestäts överhöghet stående kolonier, protektorat eller territorier, varå enligt art. 9 konventionen skulle erhålla tillämpning, under förutsättning dock att ett meddelande om denna inskränkning avlättes till Nationernas förbunds generalsekreterare före den dag, då konventionen träder i kraft för detta område.

3. Det är likaledes överenskommet att, i vad angår Norra Irland, konventionen skall vara underkastad de jämkningar, som befinnas nödvändiga.

4. Skulle en medlem av Nationernas förbund eller en utom förbundet stående stat önska att med tillämpning av art. 4 biträda konventionen med liknande begränsning, som angives i här förut upptagna första stycket, äge sagda stats regering meddela detta till Nationernas förbunds generalsekreterare. Denne skall befordra meddelandet till regeringen i varje till förbundet hörande eller utom detsamma stående stat, å vars vägnar konventionen undertecknats, eller som biträtt densamma, med förfrågan, huruvida de hava invändningar att framställa. Skulle under en tid av sex månader från generalsekreterarens meddelande ej någon invändning framställas, skall rätten att med den angivna inskränkningen biträda konventionen anses vara medgiven.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat detta protokoll.

Utfärdat i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit företrädade å konferensen.

Slutakt.

Regeringarna i — — — — —
 — — — — — hava,
 efter antagande av den inbjudan, som på grund av Nationernas förbunds råds beslut av den 14 juni 1929 riktats till dem att delta i en internationell konferens för åstadkommande av enhetlighet på växel- och checkrättens område,
 till delegerade, tekniska rådgivare och sekreterare utsett:
 — — — — —
 vilka sammanträtt i Genève den 13 maj 1930 — — — — —
 — — — — —.

På grundvalen av överläggningar, som återgivas i sammanträdesprotokollen, har konferensen utarbetat följande tre konventioner jämte till desamma hörande protokoll:

1. Konvention om gemensam växellag.
2. Konvention för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område.
3. Konvention rörande stämpel å växlar.

Konferensen har tillika framlagt följande önskemål:

I.

Till förebyggande av att den gemensamma växellagen varder antagen i texter, som innebära olika översättning till ett och samma språk, uttalar konferensen den önskan, att stater, som äga samma officiella språk, måtte i samförstånd åvägabringa officiell översättning av lagen.

II.

Konferensen uttalar den önskan, att de Höga kontraherande parterna ömsesidigt meddela varandra förteckning å officiella helgdagar och andra dagar, då betalning icke kan krävas i de särskilda länderna.

III.

Konferensen uttalar likaledes det önskemål, att de stater, som biträtt konventionen om gemensam växellag, måtte ömsesidigt meddela varandra lydelsen av de viktigaste rättsliga avgöranden, som på konventionens grundval träffats inom de särskilda länderna.

IV.

Med hänsyn till den alltjämt ökade praktiska betydelsen av icke-växelrättslig säkerhet för kreditpapper uttalar konferensen det önskemål, att det i Rom verkande internationella institutet för enhetlig lagstiftning på privaträttens område må till utredning upptaga spörsmålen om borgen och annan garanti för växelfordringar, så vitt dessa spörsmål beröra växelrätten i det hela och särskilt frågan om växelborgen.

V.

Efter att hava fullbordat första delen av sitt arbetsprogram besluter konferensen att till ett senare sammanträde uppskjuta överläggningen rörande förslagen till konvention om checkar och anmodar sin president att, med samtycke av Nationernas förbunds råd, bestämma dagen för konferensens andra sammanträde, vilket, så vitt möjligt, bör äga rum under loppet av januari 1931.

Till bekräftande härav hava förenämnda befullmäktigade ombud undertecknat denna slutakt.

Utfärdad i Genève den sjunde juni nittonhundratrettio i ett enda exemplar, som skall deponeras i Nationernas förbunds sekretariats arkiv; riktig avskrift därav skall genom förbundets generalsekreterare tillställas samtliga medlemmar av förbundet ävensom alla utom förbundet stående stater, som varit inbjudna till konferensen.

B) att riksdagen, med bifall till propositionen, måtte antaga följande

F ö r s l a g
till
v ä x e l l a g .

Häri genom förordnas som följer:

FÖRSTA AVDELNINGEN.

Om dragna (trasserade) växlar.

1 kap.

Om utställande av växel och växels form.

1 §.

Växel skall innehålla:

- 1) benämningen växel, införd i själva texten och uttryckt å det språk, varå handlingen är avfattad;
- 2) ovillkorlig anmodan att betala visst penningbelopp (växelsumma);
- 3) namnet å den, som skall infria växeln (växelbetalare, trassat);
- 4) uppgift å förfallotiden;
- 5) uppgift å den ort, där betalningen skall erläggas;
- 6) namnet å den, till vilken eller till vars order betalningen skall erläggas (remittent);
- 7) uppgift å dag och ort för växelns utställande; samt
- 8) underskrift av den, som utställer växeln (utställare, trassent).

2 §.

Handling, vari saknas något av vad växel skall enligt 1 § innehålla, vare ogiltig såsom växel, där ej annat följer av vad nedan i denna paragraf sägs.

Är förfallotid ej utsatt, skall växeln anses betalbar vid uppvisandet.

Såsom växels betalningsort och tillika såsom växelbetalarens boningsort skall, där ej annan ort särskilt angivits, gälla den, som är utsatt vid växelbetalarens namn.

Växel, vari orten för utställandet ej är nämnd men ort är vid utställarens namn utsatt, skall anses vara där utställd.

3 §.

Växel må lyda å utställarens egen order.

Den må dragas på utställaren själv.

Den må dragas för tredje mans räkning.

4 §.

Växel må lyda på betalning hos tredje man, vare sig å växelbetalarens boningsort eller å annan ort.

5 §.

I växel, som lyder på betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet, äge utställaren bestämma, att växelsumman skall löpa med ränta. Är i annan växel sådan bestämmelse given, vare den bestämmelse ogill.

Räntefoten varde utsatt i växeln; har det ej skett, vare bestämmelsen om ränta ogill.

Räntan skall löpa från dagen för växelns utställande, där ej annan dag är utsatt.

6 §.

Är växelsumma utsatt såväl i bokstäver som i siffror, men till olika belopp, gälle den i bokstäver utsatta summan.

Är växelsumma utsatt flera gånger i bokstäver eller flera gånger i siffror, gälle, om beloppen äro olika, växeln endast för den minsta summan.

7 §.

Finnes underskrift å växel vara tecknad av person, som icke kan med laga verkan ingå växelförbindelse, eller är underskrift falsk eller tecknad i diktad persons namn eller av annan grund utan verkan emot undertecknaren eller den, å vars vägnar den tecknats, svare övriga växelgäldenärer likväl för sina förbindelser.

8 §.

Har någon tecknat sitt namn å växel såsom ställföreträdare för annan, och ägde han ej behörighet att handla å dennes vägnar, svare själv för växelförbindelsen men njute, där han infriar växeln, samma rätt, som skulle tillkommit

den andre. Vad nu sagts gälle ock om den, som äger företräda annan men överskridit sin behörighet.

9 §.

Utställare svare för växelns godkännande (accept) och betalning.

Han äge fritaga sig från ansvarighet för växelns godkännande. Har han gjort förbehåll om att vara fri från ansvarighet för växelns betalning, vare det förbehåll utan verkan.

10 §.

Har växel, som utgivits i ofullständigt skick, blivit utfylld på ett sätt, som strider mot träffad överenskommelse, må denna omständighet ej åberopas emot växelnehavaren, med mindre han vid växelns förvärvande var i ond tro eller förför med grov vårdslöshet.

2 kap.

Om överlåtelse av växel (indossament).

11 §.

Växel må, ändå att den ej är uttryckligen ställd till order, medelst påskrift överlätas till annan (indossatarie).

Har utställare i växeln insatt orden »icke till order» eller motsvarande uttryck, må den ej överlätas i annan form eller med annan verkan än som i allmänhet gäller i fråga om överlåtelse av fordran.

Växel må överlätas även till växelbetalaren, vare sig denne godkänt växeln eller icke, till utställaren eller till annan växelgäldenär. Dessa äge ånyo överlåta växeln.

12 §.

Överlåtelse skall vara ovillkorlig. Villkor, varav dess giltighet gjorts beroende, vare utan verkan.

Överlåtelse, som avser en del av växelsumman, vare ogill.

Överlåtelse till innehavaren vare gällande såsom överlåtelse in blanco.

13 §.

Överlåtelse skall tecknas å själva växeln eller å ett därvid häftat blad (allonge). Den skall undertecknas av överlåtaren.

Överlåtelse vare giltig, även om däri ej är nämnt, till vem växeln överlåtes, eller överlåtaren allenast tecknat sitt namn (indossament in blanco). I sistnämnda fall skall överlåtelsen, för att gälla, vara tecknad å växelns baksida eller på vidhäftat blad.

14 §.

Genom överlåtelse varda alla av växeln härflytande rättigheter överflyttade. Om överlåtelse tecknats in blanco, äge växelnehavaren:

1) ifylla den med sitt eller annans namn;

- 2) teckna ny överlåtelse, in blanco eller till annan person; eller
- 3) överlåta växeln till annan person utan att ifylla överlåtelsen eller teckna ny överlåtelse.

15 §.

Den, som å växel tecknat överlåtelse, vare, såvitt han ej gjort särskilt förbehåll, ansvarig för växelns godkännande och betalning.

Han äge förbjuda, att växeln ånyo överlåtes; gör han det, vare fri från ansvaret emot dem, till vilka överlåtelse därefter sker.

16 §.

Den, som har växel i händer, skall anses som rätt innehavare av densamma, så framt han styrker sin rätt till växeln genom en oavbruten följd av överlåtelser, även om den sista är in blanco. Utstrukna överlåtelser varde härvid betraktade såsom ej förefintliga. Följer å en överlåtelse in blanco annan överlåtelse, skall den, som undertecknat den senare, anses hava förvärvat växeln genom överlåtelsen in blanco.

Har växel för någon förkommit, på vad sätt det vara må, vare dock innehavaren, där han styrker sin rätt till växeln på sätt i första stycket sägs, icke pliktig att lämna växeln ifrån sig, med mindre han vid växelns förvärvande var i ond tro eller förfor med grov vårdslöshet.

17 §.

Den, mot vilken talan på grund av växel göres gällande, äge ej mot innehavaren framställa invändningar, som grundas på den förres särskilda förhållande till utställaren eller till föregående växelinnehavare, med mindre innehavaren vid växelns förvärvande uppsåtligen handlat till gäldenärens förfång.

18 §.

Innehåller överlåtelse orden »valuta till indrivning», »till inkasso» eller annat uttryck, som angiver att överlåtelsen endast innefattar ett uppdrag (prokura-indossament), äge innehavaren av växeln att göra gällande alla av denna härflytande rättigheter men icke att överlåta den annorledes än medelst ny prokuraöverlåtelse.

Växelgäldenär äge, i fall som nu sagts, ej mot växelinnehavaren framställa andra invändningar än dem han kunnat göra gällande mot överlåtare.

Uppdrag, som innefattas i prokuraöverlåtelse, vare ej förfallet, om överlåtare dör eller förlorar förmågan att med laga verkan företaga rättshandling.

19 §.

Innehåller överlåtelse orden »valuta till säkerhet», »valuta till pant» eller annat uttryck, som angiver att växeln överlåtit såsom pant, äge innehavaren av växeln göra gällande alla av denna härflytande rättigheter; dock gälle av honom tecknad överlåtelse allenast såsom prokuraöverlåtelse.

Växelgäldenär äge ej mot växelinnehavaren framställa invändningar, grun-

dade på gäldenärens särskilda förhållande till överlåtaren, med mindre innehavaren vid växels mottagande uppsåtligen handlat till gäldenärens förfång.

20 §.

Överlåtelse, som tecknas efter växels förfallotid, äge enahanda verkan som dessförinnan tecknad överlåtelse; varder växeln överlåten först efter det protest upptagits för bristande betalning eller efter utgången av den för protestens upptagande bestämda tid, äge dock överlåtelsen ej annan verkan än som i allmänhet följer av fordrans överlåtande.

Finnes å växeln överlåtelse, som ej är dagtecknad, skall den, så framt ej annat styrkes, anses hava tillkommit före utgången av den för protest stadgade tid.

3 kap.

Om växels godkännande (accept).

21 §.

Växelinnehavare, så ock den, som allenast har växel i händer, vare intill växels förfalldag berättigad att för växelbetalaren å hans boningsort uppvisa växeln till godkännande.

22 §.

I envar växel äge utställaren föreskriva dess uppvisande till godkännande, med eller utan utsättande av viss tid för uppvisandet.

Han vare berättigad att i växeln förbjuda dess uppvisande till godkännande, dock ej där växeln lyder på betalning viss tid efter uppvisandet eller på betalning hos tredje man eller å annan ort än växelbetalarens boningsort.

Utställaren äge jämväl bestämma, att uppvisande till godkännande ej må ske före viss tidpunkt.

Den, som överlåter växel, äge föreskriva dess uppvisande till godkännande, med eller utan utsättande av viss tid, utan så är att utställaren förbjudit sådant uppvisande.

23 §.

Är växel ställd att betalas viss tid efter uppvisandet, skall den uppvisas till godkännande inom ett år från dagen för dess utställande.

Utställaren äge sätta uppvisningstiden kortare eller längre än nu sagts.

Uppvisningstid, som nu är sagd, må av överlåtare förkortas.

24 §.

Där växelbetalaren det yrkar, skall växeln ånyo uppvisas för honom dagen efter första uppvisandet. Ej må någon göra gällande, att sådant yrkande åsidosatts, med mindre i protesten omnämnts, att yrkandet framställt.

Ej vare växelinnehavare pliktig att till växelbetalaren utlämna växel, som uppvisas till godkännande.

25 §.

Godkännande skall tecknas å växeln. Det skall uttryckas genom ordet »godkännes» (»accepteras») eller annat motsvarande uttryck samt undertecknas av växelbetalaren. Dennes blotta namnteckning å växelns framsida gälle ock såsom godkännande.

Lyder växel å betalning viss tid efter uppvisandet, eller skall den enligt särskilt förbehåll uppvisas till godkännande inom viss tid, varde godkännandet dagtecknat; och skall därvid utsättas den dag då godkännandet tecknas, så framt ej innehavaren fordrar, att uppvisningsdagen skall utsättas. Varde godkännandet ej dagtecknat, åligger det växelnehavaren, om han vill bevara sin rätt till återgångstalan mot överlåtaren och utställaren, att låta styrka försummelsen genom en i behörig tid upptagen protest.

26 §.

Godkännande må ej förknippas med förbehåll men kan inskränkas till en del av växelsumman.

Göras eljest vid godkännande avvikelser från växelns innehåll, vare så ansett som hade godkännande vägrats; dock svare godkännaren i enlighet med utfästelsens avfattning.

27 §.

Har utställare av växel såsom betalningsort angivit annan ort än växelbetalarens boningsort men ej utsatt, hos vem betalningen skall å den andra orten erläggas, må växelbetalaren utsätta det vid godkännandet. Har det ej skett, anses godkännaren hava åtagit sig att själv inlösa växeln på betalningsorten.

År växel ställd att betalas hos växelbetalaren, äge denne i godkännandet angiva, varest å betalningsorten betalning skall krävas, eller för betalningens erläggande anvisa någon å samma ort.

28 §.

Godkännande medföre förpliktelse att inlösa växeln å förfallodagen.

Infrias ej växeln, äge innehavaren, jämväl där han är utställare, att på grund av växeln omedelbart av godkännaren kräva att utbekomma allt, som skall gäldas jämlikt 48 och 49 §§.

29 §.

Har växelbetalare tecknat godkännande å växeln men utstrukit detta innan han återställt växeln, vare så ansett som hade godkännande vägrats. Utstrykningen anses hava skett före återställandet, därest ej motsatsen styrkes.

Har växelbetalaren skriftligen om sitt godkännande underrättat växelnehavaren eller någon växelgäldenär, vare han, utan hinder av utstrykningen, gentemot denne förpliktad i enlighet med sitt godkännande.

4 kap.

Om växelborgen (aval).

30 §.

För betalning av växelsumman eller en del därav må säkerhet ställas medelst växelborgen (aval).

Sådan borgen må lämnas såväl av växelgäldenär som av tredje man.

31 §.

Växelborgen skall tecknas å växeln eller ett därvid häftat blad.

Sådan borgen uttryckes genom orden »såsom aval» eller annat motsvarande uttryck; den skall undertecknas av borgesmannen.

Växelborgen må även lämnas medelst borgesmannens blotta namnteckning å växeln framsida, dock icke av utställaren eller växelbetalaren.

Växelborgen skall utvisa, för vem den ingåtts. I brist på uppgift härom skall den anses ingången för utställaren.

32 §.

Den, som tecknat växelborgen, svare lika med den, för vilken borgen ingåtts.

Hans utfästelse gälle, ändå att den förbindelse, för vilken han gått i borgen, är ogiltig, dock ej där ogiltigheten härrör av brist i formen.

Har växelborgesman infriat växel, inträde han i den rätt växeln medför mot den, för vilken borgen ingåtts, ävensom mot dem, som på grund av växeln äro ansvariga i förhållande till denne.

5 kap.

Om växels förfallotid.

33 §.

Växel må lyda på betalning:

vid uppvisandet (vid sikt, a vista);

viss tid efter uppvisandet (efter sikt, a viso);

viss tid efter utställandet (a dato); eller

å viss dag.

Växel, vari annan förfallotid är utsatt, eller som är ställd att betalas efter hand å särskilda tider, vare ogill.

34 §.

Växel, som lyder å betalning vid uppvisandet, varde inlöst genast, då den för betalning uppvisas. Den skall uppvisas till betalning inom ett år från dagen, då den utställdes. Denna tid må dock av utställaren förkortas eller förlängas. Uppvisningstid, som nu är sagd, må av överlåtare förkortas.

Utställare av växel, som lyder å betalning vid uppvisandet, äge föreskriva, att växeln ej må uppvisas före viss tidpunkt. Träffas sådant förbehåll, löper tiden för uppvisandet från nämnda tidpunkt.

35 §.

För växel, som lyder å betalning viss tid efter uppvisandet, skall förfallotiden räknas från den dag godkännandet är dagtecknat eller från protestdagen.

Är godkännandet ej dagtecknat, och har ej protest upptagits, skall godkännandet i förhållande till godkännaren anses vara givet den dag, då uppvisande till godkännande senast skolat ske.

36 §.

Växel, som lyder å betalning en eller flera månader efter utställandet eller uppvisandet, förfalle till betalning den dag i betalningsmånaden, som genom sitt tal motsvarar dagen för utställandet eller uppvisandet. Finnes ej motsvarande dag i den månad, skall dennas sista dag gälla såsom förfallodag.

Lyder växel å betalning en eller flera hela månader jämte en halv månad efter utställandet eller uppvisandet, varde de hela månaderna räknade först.

Är växels förfallotid bestämd till början av en månad, mitten av en månad (medio januari, medio februari etc.) eller slutet av en månad, skall därmed förstas den första, den femtonde eller den sista dagen i månaden.

Med uttrycken »åtta dagar» eller »femton dagar» skall förstas icke en eller två veckor utan fulla åtta eller femton dagar.

Uttrycket »halv månad» skall anses beteckna en tid av femton dagar.

37 §.

Är växel ställd att betalas viss dag å ort, vars tidsräkning är olik den, som gäller å ort, där växeln utställts, skall förfallodagen anses vara bestämd jämlikt betalningsortens tidsräkning.

Lyder växel, som dragits mellan två orter med olika tidsräkning, på betalning viss tid efter utställandet, skall uträknas vilken dag enligt betalningsortens tidsräkning motsvarar utställningsdagen, och förfallodagen därefter bestämmas.

Tiderna för växels uppvisande varde jämväl beräknade enligt regeln i nästföregående stycke.

Vad nu sagts skall icke äga tillämpning, där, enligt vad särskild bestämmelse i växeln utvisar eller eljest av växelns innehåll framgår, avsikten varit, att andra regler skulle gälla.

6 kap.

Om växels betalning.

38 §.

Växel, som lyder på betalning viss dag eller viss tid efter utställandet eller uppvisandet, skall av innehavaren uppvisas till betalning antingen den dag den är betalbar eller en av de två påföljande söckendagarna.

Inlämnas växel å avräkningskontor (clearing house), gälle det som uppvisande till betalning.

39 §.

Då växel infrias, varde, där växelbetalaren det äskar, växeln utlämnad till honom med därå av innehavaren tecknat kvitto.

Växelinnehavare må ej vägra att mottaga betalning, som täcker allenast en del av växelsumman.

Sker sådan betalning, skall, om växelbetalaren det begär, anteckning där-om göras å växeln och särskilt kvitto lämnas.

40 §.

Växelinnehavare vare ej pliktig att mottaga betalning före förfallotiden.

Infrias växel av växelbetalaren före förfallotiden, gånge det på hans eget äventyr.

Den, som infriar växel, då förfallotid är inne, vare från sin förbindelse fri, där ej svek eller grov vårdslöshet ligger honom till last. Han är pliktig att förvissa sig om att överlåtelseerna utgöra en behörigen sammanhängande följd, men ej att pröva äktheten av överlåtarnas underskrifter.

41 §.

Är växel ställd att betalas i myntslag, som icke är gångbart å betalningsorten, stånde gäldenären fritt att i stället erlægga betalning i landets mynt efter värdet å förfalldagen. Försittes förfallotiden, äge växelinnehavaren kräva, att betalning erlægges i landets mynt, så ock bestämma, huruvida värdet därvid skall beräknas efter förfalldagens eller betalningsdagens kurs.

Vid beräkning av främmande myntslags värde skola de å betalningsorten gällande handelsbruk iakttagas, med mindre utställaren föreskrivit, att växelsumman skall beräknas efter en i växeln angiven kurs.

Förestående regler äge ej tillämpning, där utställaren föreskrivit betalning i visst främmande myntslag (förbehåll om effektiv betalning i främmande mynt).

Är växelsumman angiven i myntslag, som har enahanda benämning men olika värde i det land, där växeln utställts, och det, där den skall betalas, skall det å betalningsorten gällande myntslag antagas vara avsett.

42 §.

Uppvisas icke växel till betalning inom den i 38 § föreskrivna tid, vare en- var växelgäldenär berättigad att på växelinnehavarens kostnad och äventyr nedsätta växelsumman hos behörig myndighet.

7 kap.

Om återgångstalan (regress) för uteblivet godkännande eller bristande betalning.

43 §.

Erlägges ej betalning å förfallotid, äge växelinnehavaren väcka återgångs-krav mot överlåtare, utställaren och andra växelgäldenärer.

Samma rätt tillkomme växelnehavaren redan före förfallotiden:

- 1) om godkännande helt eller delvis vägrats;
- 2) om växelbetalaren, evad han godkänt växeln eller ej, blivit försatt i konkurs eller fått till stånd offentlig ackordsförhandling utan konkurs eller vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller ock, om han är köpman, inställt sina betalningar; samt
- 3) om utställare, som i växeln förbjudit dess uppvisande till godkännande, kommit i konkurstillstånd eller fått till stånd offentlig ackordsförhandling utan konkurs.

44 §.

Vägran att godkänna eller infria växel skall styrkas genom en av offentlig myndighet upprättad handling (protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning).

Protest för uteblivet godkännande skall upptagas inom tid, som är fastställd för växeln uppvisande till godkännande. Har, i fall varom i 24 § första stycket förmäles, första uppvisandet skett sista dagen inom sagda tid, må protest upptagas jämväl påföljande dag.

Protest för bristande betalning av växel, som lyder på betalning viss dag eller viss tid efter utställandet eller uppvisandet, skall upptagas en av de två närmaste söckendagarna efter den dag, då växeln är betalbar. I fråga om protest för bristande betalning av växel, som lyder på betalning vid uppvisandet, skall vad i nästföregående stycke är stadgat om protest för uteblivet godkännande äga motsvarande tillämpning.

Där protest skett för uteblivet godkännande, erfordras ej uppvisande till betalning eller protest för bristande betalning.

Har växelbetalaren vid utmätning funnits sakna tillgång att betala sin gäld eller ock, om han är köpman, inställt sina betalningar, äge växelnehavaren ej på sådan grund väcka återgångskrav förr än växeln uppvisats till betalning för växelbetalaren och protest upptagits.

Har växelbetalaren blivit försatt i konkurs eller fått till stånd offentlig ackordsförhandling utan konkurs, vare, evad växeln blivit godkänd eller icke, konkursdomstolens eller konkursdomarens beslut om öppnande av konkurs eller inledande av ackordsförhandling tillfyllest för bevarande av växelnehavarens rätt till återgångstalan. Lag samma vare, där utställare av växel, som ej må godkännas, blivit försatt i konkurs eller fått till stånd ackordsförhandling.

45 §.

Har godkännande å växel vägrats eller betalning uteblivit, åligger det växelnehavaren att härom giva den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, så ock utställaren underrättelse senast fjärde söckendagen från det protest upptogs eller, där förbehåll gjorts om återgång utan kostnad, från uppvisningsdagen. Varje överlätare, som mottagit sådan underrättelse, skall sist andra söckendagen därefter om förhållandet lämna meddelande till den, som näst före honom

tecknat överlåtelse å växeln, med uppgift å namn och adresser å dem, som lämnat föregående underrättelser, och så vidare, till dess meddelandet nått utställaren. Tiden av två söckendagar räknas från mottagandet av den föregående underrättelsen.

Då, på sätt i nästföregående stycke stadgas, underrättelse givits växelgäldenär, skall inom samma tid enahanda underrättelse meddelas den, som må hava för honom ingått växelborgen.

I händelse överlåtare icke utsatt sin adress eller denna är oläslig, skall skyldigheten att lämna underrättelse anses fullgjord, om den lämnas den överlåtare, som närmast föregår honom.

Den, som är pliktig att meddela underrättelse varom nu sagts, äge lämna den på vad sätt som helst, jämväl medelst blotta översändandet av växeln.

Det åligger honom att styrka, att underrättelsen lämnats inom den föreskrivna tiden. Denna skall anses iakttagen, om före dess utgång brev innehållande underrättelsen avlämnats till posten.

Försummelse att giva underrättelse inom ovan nämnd tid medföre ej förlust av återgångskrav, men väl ansvarighet för den skada, som kan hava förorsakats av försummelsen. Ej må dock i ty fall skadestånd sättas högre än till växelsumman.

46 §.

Utställare, överlåtare eller växelborgesman äge, genom att å växeln insätta orden »retur utan kostnad», »utan protest» eller annat motsvarande uttryck och förse påteckningen med sin underskrift, fritaga växelnehavaren från skyldigheten att för bevarande av sin rätt till återgångstalan upptaga protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning.

Sådant förbehåll fritage icke innehavaren från skyldighet vare sig att uppvisa växeln inom föreskriven tid eller att giva underrättelse såsom i 45 § sägs. Den, som mot växelnehavaren påstår att föreskriven tid icke iakttagits, har att därom föra bevis.

Har förbehåll, som nu sagts, gjorts av utställaren, äge det verkan i avseende å alla växelgäldenärerna; är förbehållet gjort av överlåtare eller av växelborgesman, äge det ej verkan i fråga om annan än denne. Har, oaktat förbehåll från utställarens sida, innehavaren låtit upptaga protest, stånde han själv kostnaden. Är förbehåll gjort av överlåtare eller växelborgesman, må, där protest likväl upptagits, talan om återgåldande av kostnaden härför göras gällande mot varje växelgäldenär.

47 §.

De, som utställt eller godkänt växel eller därå tecknat överlåtelse eller växelborgen, vare i förhållande till innehavaren ansvariga en för alla och alla för en.

Växelnehavaren äge anställa talan mot vilken som helst av dem, antingen mot en var för sig eller mot flera gemensamt, utan att vara bunden vid den ordning, i vilken deras förpliktelser ingåtts.

Samma rätt tillkomme varje växelgäldenär, som infriat växeln.

Har talan anhängiggjorts mot en av växelgäldenärerna, utgöre den omständighet ej hinder för talans anställande mot annan växelgäldenär, ändå att han i ordningen följer efter den, mot vilken talan först gjordes gällande.

48 §.

Växelinnehavare äge rätt att av den, mot vilken han väcker återgångskrav, bekomma:

- 1) den ej godkända eller ej erlagda växelsumman jämte den ränta, som må vara i växeln utfäst;
- 2) ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen;
- 3) ersättning för protestkostnader, utgifter för underrättelser, som avses i 45 §, ävensom andra kostnader; samt
- 4) provision till en tredjedel för hundra av växelsumman.

Göres återgångskrav gällande före förfallotiden, skall avdrag ske för diskonto å växelsumman, beräknat efter den diskontosats, som vid tiden för återgångskravets framställande officiellt gäller där växelinnehavaren är boende.

49 §.

Den, som inlöst växel, äge rätt att av dem, som i förhållande till honom svara för växeln, bekomma:

- 1) hela det belopp han själv betalt;
- 2) ränta å detta belopp efter sex för hundra om året från den dag han erlagt betalningen;
- 3) ersättning för egna utgifter; samt
- 4) provision till en tredjedel för hundra av växelsumman.

Rätten att beräkna provision upphøre, när provisionernas sammanlagda belopp uppgår till två för hundra av växelsumman.

50 §.

Varje växelgäldenär, mot vilken återgångskrav är väckt eller kan göras gällande, äge, mot gäldande av återgångsfordringen, rätt att utbekomma växeln jämte protesten och kvitterad räkning.

Överlätare, som inlöst växeln, äge utstryka sin egen och efterföljande överlåtelser.

51 §.

Har, i det fall att godkännande lämnats endast för en del av växelsumman, återgångskrav blivit väckt, och varder i anledning härav den ej godkända delen av växelsumman av växelgäldenär erlagd, skall, där denne det begär, anteckning om den sålunda gjorda betalningen tecknas å växeln samt särskilt kvitto honom lämnas. Växelinnehavaren vare därjämte, för möjliggörande av ytterligare återgångstalan, skyldig att till gäldenären överlämna, förutom protesten, en styrkt avskrift av växeln, varå i ty fall återgångstalan må grundas.

52 §.

Envar, som äger återgångsfordran, må, såvitt ej annat förbehållits, uttaga sin fordran medelst ny växel (återväxel), dragen å någon, som är i förhållande till honom ansvarig, och ställd att vid uppvisandet betalas å dennes boningsort.

I återväxel må upptagas, utom de i 48 och 49 §§ omnämnda belopp, jämväl mäklararvode samt stämpelavgift till återväxeln.

Drages återväxel av växelnehavaren, varde dess belopp bestämt enligt gällande kurs å växlar, dragna från huvudväxels betalningsort på den ifrågavarande växelgäldenärens boningsort och lydande på betalning vid uppvisandet. Drages återväxel av överlätare, varde beloppet bestämt enligt kursen å växlar, ställda att betalas vid uppvisandet och från hans boningsort dragna å växelgäldenärens boningsort.

53 §.

Har tid försuttits, som är stadgad:

för uppvisande av växel, lydande å betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet;

för upptagande av protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning; eller

för växels uppvisande till betalning, när förbehåll träffats om återgångstalan utan kostnad;

vare växelnehavaren förlustig sin talan mot överlätare, utställare och övriga växelgäldenärer med undantag av godkännaren.

Har uppvisande till godkännande ej skett inom tid, som av utställaren föreskrivits, vare innehavaren förlustig återgångskrav såväl för uteblivet godkännande som för bristande betalning, med mindre det framgår av föreskriften, att utställaren haft för avsikt att fritaga sig endast från ansvarighet för godkännande.

Har i överlåtelse gjorts förbehåll om särskild uppvisningstid, äge allenast den, som tecknat överlåtelsen, åberopa sig å förbehållet.

54 §.

Möter för växels uppvisande eller protests upptagande inom behörig tid hinder i lagbud, som utfärdats inom eller utom riket, eller annat oöverstigligt hinder (force majeure), varde tiden för sådan åtgärds företagande förlängd.

Innehavaren av växeln vare pliktig att om sådant hinders förekomst utan dröjsmål lämna underrättelse till den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, samt att om denna underrättelse göra anteckning å växeln eller därvid häftat blad; och skall denna anteckning vara dagtecknad och av innehavaren underskriven. I övrigt äge bestämmelserna i 45 § tillämpning.

Efter hindrets upphörande åligger innehavaren att ofördröjligen uppvisa växeln till godkännande eller betalning samt, om så erfordras, upptaga protest.

Fortfar hindret längre än trettio dagar efter förfallotiden, må återgångskrav göras gällande utan att uppvisande eller protest föregått.

I fråga om växel, som lyder å betalning vid uppvisandet eller viss tid efter uppvisandet, skall nämnda tid av trettio dagar räknas från den dag, före eller efter uppvisningstidens utgång, då innehavaren om hindret underrättat den, som senast tecknat överlåtelse å växeln, dock med iakttagande att, beträffande växel, som lyder på betalning viss tid efter uppvisandet, sistnämnda tid skall läggas till de trettio dagarna.

Händelse, som berör allenast växelnehavaren eller den, åt vilken han uppdragit växelns uppvisande eller upptagandet av protest, skall ej anses såsom hinder, varom i denna paragraf sägs.

8 kap.

Om godkännande eller betalning från tredje man (intervention).

1. Allmänna bestämmelser.

55 §.

Utställare, överlåtare eller växelborgesman äge giva anvisning å någon, som i nödfall skall godkänna eller betala växeln.

Växel må ock, under villkor, som nedan stadgas, godkännas eller betalas av någon, som själmant vill inskrida till förmån för växelgäldenär, mot vilken återgångskrav skulle kunna anställas.

Att på dylikt sätt inskrida stånde öppet för den, som ej är växelgäldenär, även för den, å vilken växeln är dragen, samt för envar, som redan är förpliktad på grund av växeln, dock ej för den, som därå tecknat godkännande.

Den, som godkänt eller betalat växel efter ty i denna paragraf är sagt, har att därom sist andra söckendagen underrätta den, till vars förmån han uppträtt. Försummar han det, svare för skada, som därav må hava uppstått, dock ej i något fall utöver växelsumman.

2. Godkännande från tredje man (interventionsaccept).

56 §.

Godkännande må av tredje man tecknas i de fall, då återgångskrav tillkommer växelnehavaren före växelns förfallotid, dock ej där växelns uppvisande till godkännande är förbjudet.

Innehåller växeln anvisning å någon, som i nödfall skall godkänna eller infria den å betalningsorten, må innehavaren ej före förfallotiden göra återgångskrav gällande emot den, som tecknat anvisningen, eller emot efterföljande växelgäldenärer, med mindre han uppvisat växeln för den, som anvisningen avser, och genom protest fastställt, att denne vägrat godkänna växeln.

I andra fall än i nästföregående stycke sägs äge växelnehavaren vägra mottaga godkännande från tredje man. Mottager han godkännande, vare han förlustig sin rätt att före förfallotiden väcka återgångskrav mot den, till vars förmån godkännandet lämnats, och mot efterföljande växelgäldenärer.

57 §.

Godkännande från tredje man skall tecknas å växeln och underskrivas av godkännaren. Godkännandet skall utmärka, till vems förmån det givits; sker det ej, anses godkännandet lämnat till förmån för utställaren.

58 §.

Den, som godkänt växel efter ty i 56 och 57 §§ sägs, vare i förhållande till innehavaren och de överlåtare, som följa efter den, till vars förmån godkännandet givits, lika med denne ansvarig för växeln.

Utan hinder av sålunda lämnat godkännande äge den, för vars räkning godkännandet givits, ävensom de, vilka i förhållande till honom svara för växeln, att, mot erläggande av det i 48 § angivna belopp, av växelinnehavaren utbetomma växeln, kvitterad räkning och protest, som må hava upptagits.

3. Betalning från tredje man (interventionsbetalning).

59 §.

Växel må betalas av tredje man i varje fall då återgångskrav, vare sig vid eller före förfallotiden, tillkommer växelinnehavaren.

Betalningen skall omfatta hela det belopp, som bort gäldas av den, till vars förmån betalningen sker.

Den skall fullgöras sist dagen efter den, då protest för bristande betalning senast må upptagas.

60 §.

Har växel godkänts av tredje man, som äger hemvist å betalningsorten, eller innehåller växeln anmodan till en eller flera, som där äga hemvist, att i nödfall fullgöra betalningen, åligger det växelinnehavaren att för envar av dem uppvisa växeln och, om sådant ifrågakommer, upptaga protest för bristande betalning sist dagen efter den, då eljest sådan protest senast må upptagas.

Har ej protest upptagits efter ty nu är sagt, vare den, som lämnat anvisning å nödfallsbetalare, eller den, till vars förmån växeln eljest godkänts, så ock senare överlåtare fria från vidare ansvarighet.

61 §.

Växelinnehavare, som vägrar mottaga betalning av tredje man, vare förlustig återgångskrav mot dem, som skulle blivit befriade genom betalningen.

62 §.

Att betalning erlagts av tredje man skall styrkas genom kvitto å växeln, med uppgift å den, till vars förmån betalningen skett. I brist på sådan uppgift skall betalningen anses erlagd till förmån för utställaren.

Växeln, så ock protesten, där sådan upptagits, varde överlämnade till den, som erlagt betalningen.

63 §.

Den, som betalar växel till förmån för växelgäldenär, inträde i den rätt växeln medför mot gäldenären samt mot dem, som på grund av växeln äro mot denne ansvariga. Dock äge han ej å växeln teckna överlåtelse.

Överlåtare, som följa efter växelgäldenär, till vars förmån betalning skett, vare fria från vidare ansvar.

Erbjuda sig flera att inskrida för växels infriande, äge den företråde, genom vars inskridande de flesta växelgäldenärer befrias. Har betalning skett i strid mot vad nu sagts, och var det känt för den, som inskred, vare han förlustig återgångskrav mot dem, som eljest skulle blivit befriade.

9 kap.

Om duplett och avskrift av växel.

1. Om duplett.

64 §.

Växel må utgivas i flera lika lydande exemplar (dupletter).

De särskilda exemplaren skola innehålla nummerbeteckning i själva texten; äro exemplaren ej sålunda betecknade, gälle vart och ett såsom självständig växel.

Varje innehavare av växel, däri ej anges, att den är utställd i blott ett exemplar, vare berättigad att, mot ersättning för kostnaderna, erhålla dupletter av växeln. För detta ändamål har han att vända sig till den, som senast tecknat överlåtelse å växeln; och vare denne pliktig att giva honom bistånd genom att vända sig mot närmast föregående överlåtare och så vidare, till dess utställaren nås. Överlåtare vare pliktig att på duplettexemplaren förnya sin överlåtelse.

65 §.

Infriande av ett växelexemplar medför frihet från vidare betalningsskyldighet för växeln, ändå att förbehåll ej träffats, att genom sådant infriande övriga exemplar bliva kraftlösa. Dock svare växelbetalaren fortfarande för varje exemplar, som är försett med hans godkännande och som icke till honom återställt.

Överlåtare, som till olika personer överlätit exemplar av växeln, så ock annan, som senare överlätit växelexemplar, svare för varje utelöpande exemplar, som är försett med hans namnteckning.

66 §.

Är ett exemplar av växel avsänt till godkännande, skall avsändaren å de övriga utsätta namnet å den, hos vilken förstnämnda exemplar finnes; och vare denne pliktig att utlämna det till rätt innehavare av annat exemplar.

Varder utlämnandet vägrat, vare växelnehavaren ej berättigad till återgångskrav, innan medelst protest blivit styrkt:

- 1) att det till godkännande avsända exemplaret icke blivit på växelnehavarens begäran till honom utlämnat, samt
- 2) att godkännande eller betalning icke kunnat å annat exemplar erhållas.

2. Om avskrift (kopia).

67 §.

Varje innehavare av växel vare berättigad att taga avskrifter av denna.

Avskrift skall noggrant återgiva originalväxeln med därå befintliga överlåtelse och samtliga övriga påteckningar. I avskriften skall angivas, huru långt den är avskrift.

Å avskrift må tecknas överlåtelse och växelborgen på samma sätt och med samma verkan, som stadgas i fråga om originalväxel.

68 §.

Å avskrift av växel skall angivas, hos vem originalväxeln finnes. Denne vare pliktig att utlämna växeln till rätte innehavaren av avskriften.

Vägras utlämnandet, äge avskriftens innehavare ej mot dem, som å avskriften tecknat överlåtelse eller växelborgen, väcka återgångskrav, innan medelst protest ådagalagts, att originalväxeln icke blivit på begäran till honom utlämnad.

Där å originalväxel, efter överlåtelse, som tecknats näst före avskriftens tillkomst, anbragts orden »hädanefter överlåtelse allenast å avskrift» eller motsvarande uttryck, vare överlåtelse, som därefter tecknas å originalväxeln, utan verkan.

10 kap.

Om ändringar i växel.

69 §.

Har ändring skett i växels text, svare de, som efter ändringen tecknat sitt namn å växeln, jämlikt den ändrade texten. De, som förut tecknat sitt namn å växeln, vare ansvariga jämlikt den ursprungliga texten.

11 kap.

Om växels preskription.

70 §.

Växelfordran mot godkännare vare preskriberad efter tre år, räknade från växelns förfallodag.

Fordran, som tillkommer växelnehavare mot överlåtare och utställare, preskriberas ett år från det protest inom rätt tid upptagits eller, där förbehåll är gjort om återgång utan protest, från förfallodagen.

Återgångsfordran, som tillkommer en överlåtare mot en annan eller mot utställaren, preskriberas sex månader från den dag, då den förstnämnde själv inlöste växeln eller mot honom vidtogs sådan åtgärd, som i 71 § sägs.

71 §.

Växelpreskription avbrytes genom:
delgivning av stämning till svensk domstol;
växelfordringens återopande för kvittning vid sådan domstol;
fordringens bevakning i gäldenärens här i riket anhängiga konkurs; eller
dess anmälade under här i riket pågående ackordsförhandling utan konkurs.

Genom växelfordrans anhängiggörande vid domstol i främmande stat avbrytes preskription, där gäldenären har hemvist i den staten eller, utan invändning mot domstolens behörighet, inställer sig i målet eller personligen erhållit del av stämningen. Lika med växelfordrans anhängiggörande vid utländsk domstol anses underrättelse, som i rättegång vid sådan domstol enligt där gällande lag gives om rättegången (*litis denuntiatio*). Har i främmande stat fordringen bevakats i växelgäldenärs konkurs eller anmälts under ackordsförhandling utan konkurs, vare preskription därigenom avbruten, där växelgäldenären vid konkursens eller ackordsförhandlingens början hade hemvist i den främmande staten. Växelfordrans återopande för kvittning vid utländsk domstol medföre ock avbrott i preskription.

Preskription avbrytes icke i förhållande till annan än den, mot vilken åtgärd för preskriptionens avbrytande vidtagits, men avbrottet gälle till fördel för alla växelgäldenärer, vilka föregå den, som vidtagit åtgärden.

Har preskription avbrutits, men varder det mål eller ärende, vari växelkravet gjorts gällande, ej fört till slut, skall ny preskriptionstid begynna att löpa från den dag, då målet eller ärendet sist av rätten handlades.

Möter för vidtagande av åtgärd för preskriptionens avbrytande hinder, som i 54 § sägs, vare växelrätten bevarad, därest åtgärden företages inom en månad efter hindrets upphörande.

12 kap.

Allmänna bestämmelser.

72 §.

Inträffar växels förfallodag å söndag eller annan allmän helgdag, må ej betalning för växeln krävas förrän nästa söckendag. Alla andra åtgärder med avseende å växel, såsom uppvisande till godkännande och upptagande av protest, må likaledes vidtagas allenast å söckendag.

Skall åtgärd, som nu sagts, vara vidtagen inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag, varde tiden för åtgärdens vidtagande utsträckt att omfatta jämväl påföljande söckendag. Vid tids beräkning skola mellanliggande helgdagar medräknas.

Vid beräkning av tid, vare sig i lag fastställd eller särskilt bestämd, inom vilken åtgärd skall vidtagas, varde den dag, från vilken tiden skall löpa, ej medräknad.

Uppskovsdagar äge enligt denna lag ej rum.

73 §.

Har växel förkommit och varder, i anledning av ansökan om dess dödande, offentlig stämning utfärdad på sätt därom är särskilt stadgat, vare utställaren pliktig att utfärda ny växel, såframt antaglig säkerhet ställes för vad han kan nödgas utgiva på grund av den förkomna växeln. Var denna växel godkänd, åligger det godkännaren att, när förfallotid är inne, mot enahanda säkerhet betala till den, som visar sin rätt att uppbära betalning.

74 §.

Är växelfordran preskriberad, eller har växelrätten gått förlorad genom försummelse att företaga någon för dess bevarande föreskriven handling, stånde dock växelinnehavaren öppet att, såsom i vanligt skuldfordringsmål, hos växelgäldenär utsöka vad denne till fordringsägarens skada skulle vinna, där fordringen förfölle.

A N D R A A V D E L N I N G E N .

Om egna växlar.

75 §.

Egen växel skall innehålla:

- 1) benämningen växel, införd i själva texten och uttryckt å det språk, varå handlingen är avfattad;
- 2) ovillkorlig utfästelse att betala en viss penningssumma;
- 3) uppgift å förfallotiden;
- 4) uppgift å den ort, där betalningen skall erläggas;
- 5) namn å den, till vilken eller till vars order betalningen skall erläggas;
- 6) uppgift å dag och ort för växeln's undertecknande; samt
- 7) underskrift av den, som utställer handlingen.

76 §.

Handling, vari saknas något av vad egen växel skall enligt 75 § innehålla, gälle ej såsom egen växel, där ej annat följer av vad nedan i denna paragraf sägs.

Är i egen växel förfallotid ej utsatt, skall växeln anses betalbar vid uppvisandet.

Såsom egen växels betalningsort och tillika såsom utställarens boningsort skall, där ej annan ort särskilt angivits, gälla den, där utställandet ägt rum.

Egen växel, vari orten för utställandet ej är nämnd men ort är vid utställarens namn utsatt, skall anses vara där utställd.

77 §.

I fråga om egen växel skola lända till efterrättelse följande av de om dragen växel givna bestämmelser, i vad de icke strida mot den egna växelns särskilda beskaffenhet, nämligen angående:

överlåtelse (11—20 §§);

förfallotid (33—37 §§);

betalning (38—42 §§);

återgångskrav för bristande betalning (43—50 samt 52—54 §§);

betalning från tredje man (55 samt 59—63 §§);

avskrift (67 och 68 §§);

ändringar i växel (69 §);

preskription (70 och 71 §§);

helgdagar, beräkning av tider och förbud mot uppskovsdagar (72 §);

förkommen växel (73 §); samt

växelinnehavares rätt att efter inträdd preskription eller växelrätts upphörande föra talan om obehörig vinst (74 §).

Likaledes skola i fråga om egen växel lända till efterrättelse bestämmelserna angående dragen växel, som lyder på betalning hos tredje man eller å annan ort än växelbetalarens boningsort (4 och 27 §§), angående ränta (5 §), skiljaktigheter i fråga om växelsummans angivande (6 §), verkan av underskrift, tecknad under omständigheter, som angivas i 7 §, eller av någon, som därvid handlat utan behörighet eller överskridit sin behörighet (8 §), samt växel, som utgivits i ofullständigt skick (10 §).

Ytterligare skola å egen växel tillämpas de i 30—32 §§ givna bestämmelserna om växelborgen. Därest, i fall som avses i sista stycket av 31 §, sådan borgen icke utmärker, för vem den är ingången, skall den anses ingången för den egna växelns utställare.

78 §.

Utställare av egen växel svare på sätt om godkännare av dragen växel gäller.

Lyder egen växel å betalning viss tid efter uppvisandet, varde den för utställaren uppvisad till påteckning om uppvisandet inom tid, varom i 23 § sägs. Såsom utgångspunkt för beräkning av förfallotiden skall gälla den dag den av utställaren underskrivna påteckningen är daterad. Vägrar utställaren att lämna daterad påteckning, varde det styrkt genom protest (25 §); och skall dagen för denna gälla såsom utgångspunkt för beräkning av förfallotiden.

TREDJE AVDELNINGEN.

Om förhållandet till främmande lag.

79 §.

Svensk medborgares behörighet att ingå växelförbindelse varde, ändå att han ej här i riket hade hemvist eller att förbindelsen är ingången utom riket, bedömd efter svensk lag.

Utländsk medborgares behörighet att ingå växelförbindelse varde bedömd efter lagen i den stat han tillhör. Innehåller nämnda lag, att en annan stats lag skall tillämpas, lände det till efterrättelse.

Är enligt lag, som sålunda skall gälla, utländsk medborgare obehörig att ingå växelförbindelse, vare han ändock här i riket för dylik förbindelse ansvarig, där han åtagit sig den inom en stat, enligt vars lag han var därtill behörig.

80 §.

I fråga om växelförbindelses form skall lagen i den stat, där förbindelsen undertecknats, lända till efterrättelse.

Där, på grund av vad nu är sagt, växelförbindelse saknar giltighet, men den skulle varit gällande, om den tillkommit i viss annan stat, där förbindelse senare åtecknats växeln, må den tidigare förbindelsens ogiltighet ej medföra, att även den senare anses ogiltig.

Vaxelförbindelse, som svensk medborgare åtager sig utom riket och som i fråga om formen uppfyller svensk lags fordringar, vare här i riket gällande emot annan svensk medborgare, ändå att den på grund av stadgandet i första stycket skulle sakna giltighet.

81 §.

Rättsverkningarna av dragen växels godkännande eller egen växels utställande skola bedömas enligt lagen i den stat, där växeln skall betalas.

Verkan av annan växelförbindelse varde, där ej här nedan annorledes stadgas, bedömd enligt lagen i den stat, där förbindelsen undertecknades.

82 §.

Tid för framställande av återgångskrav skall i fråga om samtliga växelgäldenärer beräknas enligt lagen i den stat, där växeln utställdes.

83 §.

Skall, enligt lagen i den stat, där växel utställts, växelinnehavaren betraktas såsom tillika innehavare av fordran, som må hava föranlett växeln utställande, lände därutinnan den lag till efterrättelse.

84 §.

Huruvida godkännande av växel må inskränkas till en del av växelsumman, samt huruvida växelinnehavare äger vägra mottaga betalning, som täcker allenast en del av summan, varde bedömt enligt lagen i den stat, där växeln skall betalas.

85 §.

Beträffande tiden och sättet för upptagande av protest, så ock beträffande sättet för verkställande av andra åtgärder, som äro av nöden för utövande eller bevarande av rätt på grund av växel, gälle lagen i den stat, där protest eller annan åtgärd, varom fråga är, skall verkställas.

86 §.

I fråga om de åtgärder, som må vidtagas, när växel obehörigen frånhänts innehavaren eller förkommit, gälle lagen i den stat, där växeln skall betalas.

87 §.

Skall, efter ty här förut är sagt, i visst mål främmande lag lända till efterrättelse, och är ej innehållet i den främmande lagen för rätten känt, äge rätten förelägga part att i sådant hänseende förebringa utredning.

F J Ä R D E A V D E L N I N G E N .

Om protest och om rättegång i växelmål.

88 §.

Protest skall upptagas *i stad* av där anställd notarius publicus eller magistratsperson och *å landet* av landsfiskalen i orten eller av notarius publicus eller magistratsperson från närmaste stad eller av särskild förrättningsman, som må hava av Konungens befallningshavande förordnats. I stad, där magistrat ej finnes, skall särskild förrättningsman vara av Konungens befallningshavande förordnad; och må i sådan stad protest upptagas jämväl av landsfiskalen i orten.

89 §.

Protest skall, där ej annat överenskommit, upptagas mellan klockan 9 förmiddagen och 7 eftermiddagen hos den protesten gäller, i hans affärslokal eller, om han icke har sådan å orten, i hans bostad. Träffas han ej, må protesten i stället upptagas vid affärslokalen eller bostaden. Är denna icke känd, och kan förrättningsmannen icke heller hos ortens polismyndighet därom erhålla upplysning, varde förhållandet anmärkt i protesten.

I fråga om tid och plats för växels uppvisande till godkännande eller betalning skall vad nu är sagt om protest äga tillämpning.

90 §.

Vid protest för uteblivet godkännande eller bristande betalning skall växeln i huvudskrift medföras av förrättningsmannen eller någon, som honom åtföljer; och skall anteckning om protesten av förrättningsmannen göras å växeln. Förrekommer å avskrift överlåtelse eller växelborgen, varde jämväl avskriften medförd och försedd med anteckning om protesten.

91 §.

Över protest skall föras protokoll. I detta skall införas: växeln med allt vad därå finnes tecknat; den sökandes påstående; det svar, som gives av den, som protesten gäller, eller anmärkning att svar ej kunnat erhållas eller att han ej kunnat träffas; uppgift på platsen varest och tiden när protesten sker; samt underskrift av förrättningsmannen. Avskrift, varom förmäles i 90 §, skall ock med vad därå är tecknat intagas i protokollet.

92 §.

Förrättningsman, som vid upptagande av protest för bristande betalning medför växeln i huvudskrift, skall anses bemyndigad att uppbära betalning, med mindre växelinnehavaren meddelat växelbetalaren, att sådant ej är åsyftat.

93 §.

Växelmål instämnes till domstol, där den, som skall stämmas, har att svara i mål, som angå gäld i allmänhet; dock att, där häradsrätt sålunda är behörig domstol, kändanden äger att i stället instämma målet till närmaste rådstuvurätt.

94 §.

Stämning i växelmål skall, där sökanden det äskar, meddelas till samma dag den sökes, om rätten då sitter och svaranden är så till hands, att han kan infinna sig före rättegångstimmens slut.

95 §.

Dom i växelmål må, utan hinder av att den ej äger laga kraft, verkställas genom utmätning och det utmätta godsets försäljning. Ej må verkställigheten uppehållas därav, att den tappande bjuder säkerhet för vad dömt är.

Den som vunnit må dock ej, innan domen äger laga kraft, lyfta vad honom tilldömt blivit, med mindre han ställer pant eller borgen för återbäring, om domen ändras.

Denna lag skall lända till efterrättelse från den dag Konungen bestämmer. Med avseende å växlar, som därefter utgivas, skola från den dag följande lagar upphöra att gälla, nämligen växellagen den 7 maj 1880 och förordningen samma dag om nämnda lags införande och vad i avseende därå iakttagas skall, så ock

lagen den 30 april 1915 angående undantag i vissa fall från bestämmelserna om preskription av växlar och checkar. I fråga om växlar, som därför utgivits, skall gälla vad tidigare varit stadgat; dock skola de i den nya lagen givna bestämmelserna om protest äga tillämpning även å sådana växlar, och varde de i äldre lag meddelade föreskrifter om rättegång i växelmål tillämpade allenast i mål, som anhängiggjorts före den nya lagens ikraftträdande.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i den nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

Stockholm den 18 februari 1932.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Schlyter**, *Bissmark*, *Öhman**, *Jonsson* i Lycksele och *Julin*;

från andra kammaren: herrar *Björkman**, *Lindqvist* i Halmstad, *Olsson* i Rimforsa, *Johansson* i Brånalt, *Christenson* och *Sjögren*, fröken *Wellin* samt herr *Sjöström*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.